

# STRUČNÝ PRŮVODCE ZADAVATELE SVĚTEM VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK

## 2. DÍL



**Úřad pro ochranu hospodářské soutěže**

tř. Kpt. Jaroše 7, 604 55 Brno

Redakční rada: Markéta Dlouhá, Mojmír Florian, Martin Švanda

Texty: Sekce veřejných zakázek

Telefon: 542 167 111

E-mail: [posta@uohs.cz](mailto:posta@uohs.cz)

<https://www.uohs.cz>

Uzávěrka textu: 5. 12. 2019

Grafická úprava: Metoda, spol. s r. o.

Tisk: KLEINWÄCHTER holding, s. r. o.

Evidenční číslo periodického tisku: MK ČR E 23497

<b>ÚVODNÍ SLOVO</b> .....	<b>2</b>
<b>2.1 JAKÝ DRUH ZADÁVACÍHO ŘÍZENÍ VYBRAT?</b> .....	<b>3</b>
2.1.1. Otevřené řízení .....	5
2.1.2. Užší řízení .....	11
2.1.3. Zjednodušené podlimitní řízení .....	17
2.1.4. A co další druhy zadávacích řízení? .....	21
<b>2.2. ZADÁVACÍ DOKUMENTACE</b> .....	<b>22</b>
2.2.1. Je zadávací dokumentace důležitá? .....	22
2.2.2. Co MUSÍ zadávací dokumentace obsahovat? .....	23
2.2.3. Co JE VHODNÉ zahrnout do zadávací dokumentace? .....	24
2.2.4. Kam s ní? Na profil zadavatele! .....	25
2.2.5. Mohu zadávací dokumentaci vysvětlovat, měnit a doplňovat? .....	25
<b>2.3. KVALIFIKACE</b> .....	<b>29</b>
2.3.1. Obecně ke kvalifikaci aneb už vím, co chci... ale od koho to chci? .....	29
2.3.2. Jakou konkrétní kvalifikaci mohu jako zadavatel požadovat? .....	33
2.3.3. Základní způsobilost. ....	33
2.3.4. Profesní způsobilost .....	34
2.3.5. Ekonomická kvalifikace .....	35
2.3.6. Technická kvalifikace .....	36
2.3.7. Čím vším mohou dodavatelé prokazovat kvalifikaci .....	37
2.3.8. Každý dodavatel se může napravit. ....	38
2.3.9. Co jako zadavatel mohu a co musím .....	39
2.3.10. To by jeden nevěřil, co všechno je možné při prokazování kvalifikace .....	41
2.3.10.1. Když na to dodavatel nestačí sám .....	42
2.3.10.2. Kvalifikace při společné účasti dodavatelů aneb ve dvou se to lépe táhne .....	43
<b>2.4. JAK VYBRAT TOHO NEJLEPŠÍHO.</b> .....	<b>45</b>
2.4.1. Podle čeho zadavatel může hodnotit? .....	46
2.4.1.1. Nejnižší cena aneb cena je alfou a omegou. ....	46
2.4.1.2. Nejnižší náklady životního cyklu aneb Pořídím to za pusu, ale co ty náklady okolo? .....	47
2.4.1.3. Poměr cena/kvalita aneb Mohu chtít kvalitnější plnění, i když bude dražší? .....	49
2.4.1.4. Poměr náklady životního cyklu/kvalita. ....	55
2.4.2. Nabídky mám. A co dál? (postup při hodnocení) .....	56
2.4.2.1. Sám si na hodnocení netroufáš? Nevadí, komise ti s tím poradí... ..	56
2.4.2.2. Zadavatel nesmí zapomenout vše zaznamenat .....	56
Slovo závěrem .....	57

# ÚVODNÍ SLOVO

Vážení čtenáři,

do rukou se vám dostal další díl ze série informačních listů – *Stručného průvodce zadavatele světem veřejných zakázek*. Jedná se o publikace, jejichž prostřednictvím se Úřad snaží přiblížit proces zadávání veřejných zakázek a význam a účel jednotlivých v zásadě základních s tím souvisejících institutů. V [prvním díle](#) z této série informačních listů byl poskytnut náhled Úřadu na to, jakou roli v procesu zadávání má zadavatel, obecně byl popsán proces zadávání veřejných zakázek a jeho základní fáze. V souvislosti s tím bylo rovněž vysvětleno, co je potřeba vnímat pod pojmem veřejná zakázka, a byly objasněny základní zásady zadávání a jejich nezastupitelná role při zadávání veřejných zakázek. Poslední části prvního dílu pak byly věnovány vymezení předmětu veřejné zakázky, předpokládané hodnotě veřejné zakázky a režimům, v jakých je možno veřejné zakázky zadávat.

V tomto druhém díle *Stručného průvodce zadavatele světem veřejných zakázek*, který na první díl systematicky navazuje a staví i na jeho obsahu, budou čtenářům představeny další instituty, se kterými se každý „zakázkář“ ve své praxi setká, a to včetně nahlédnutí do praktického zadavatelského života.

Konkrétně budou představeny druhy zadávacích řízení, ve kterých je možno veřejnou zakázku zadat. Následně bude vysvětleno, co se skrývá pod pojmy zadávací dokumentace, kvalifikace či hodnocení. I v tomto díle bude text pro lepší názornost a pochopení úvah doplněn praktickými příklady, rozhodovací praxí apod.

Při čtení následujících stran tohoto dílu informačních listů je však třeba mít nadále na paměti, že jeho účelem není (a ani nemůže být) poskytnutí univerzálního návodu, jak zadat veřejnou zakázku, ani nahrazení činnosti metodických orgánů pro oblast zadávání. Jeho cílem je přiblížit subjektům účastnícím se veřejného zadávání náhled Úřadu na jednotlivé



**Ing. Petr Rafaj**  
předseda

Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže

s ním spjaté instituty, o nichž hojně při výkonu své dozorové činnosti rozhoduje. Snahou Úřadu je nejen přiblížení jednotlivých pojmů, ale i jejich propojení do vzájemného celku tak, aby předkládaný text dával čtenáři ucelený náhled na veřejné zakázky a jejich zadávání a zejména zadavatelé díky němu lépe zvládali celý proces zadávání v praxi úspěšně realizovat.

## 2.1 JAKÝ DRUH ZADÁVACÍHO ŘÍZENÍ VYBRAT?

Jak bylo pojednáno již v předchozím díle informačních listů, zadavatel je obecně povinen veřejnou zakázku zadat v některém z druhů zadávacích řízení. Zákon dává zadavateli možnost vybrat z celé řady druhů zadávacích řízení, a to od administrativně jednodušších až po ty poměrně administrativně náročné. Některé druhy zadávacích řízení jsou více sešněrovány konkrétními pravidly postupu, jiné méně. Zadavatel je tím, kdo volí, v jakém druhu zadávacího řízení bude veřejná zakázka zadána a má možnost vybrat si z následujících druhů zadávacích řízení:

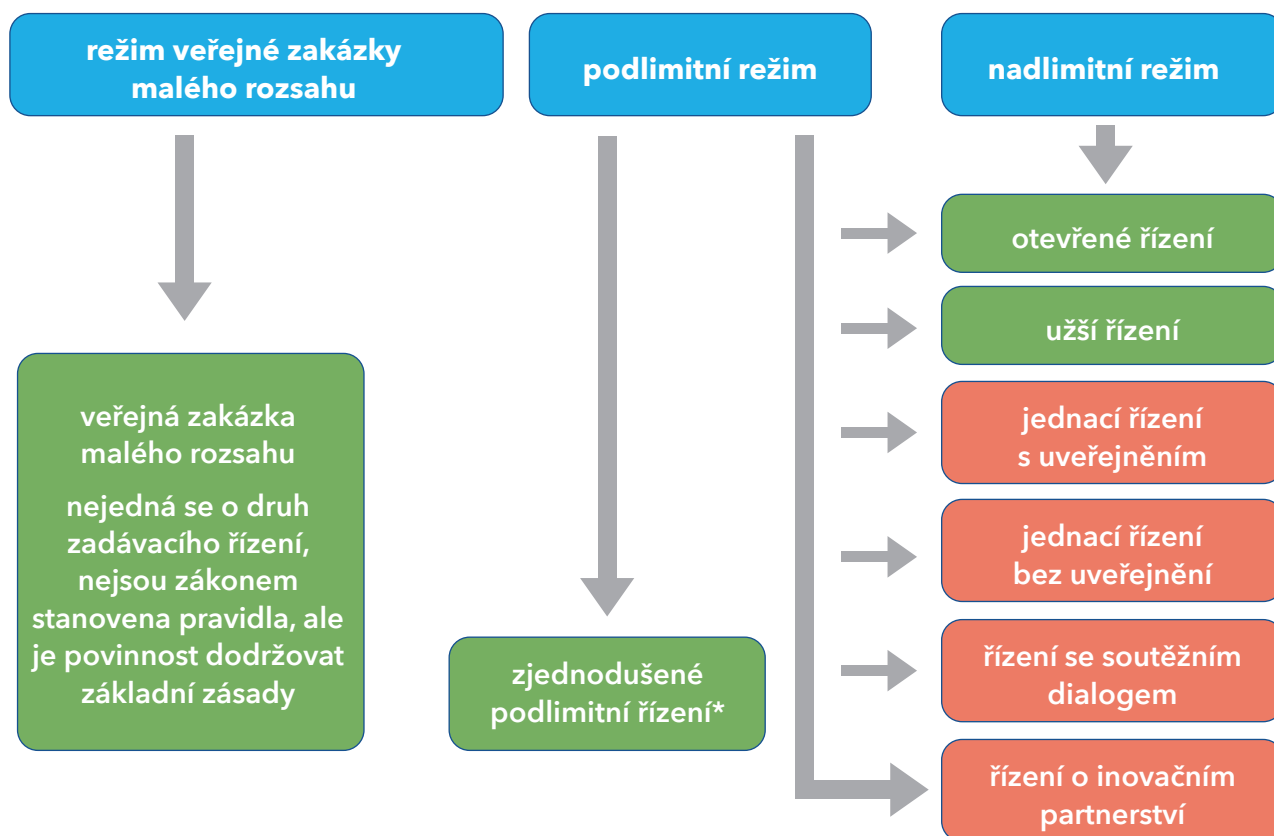
- *zjednodušené podlimitní řízení*
- *otevřené řízení*
- *užší řízení*
- *jednací řízení s uveřejněním*
- *jednací řízení bez uveřejnění*
- *řízení se soutěžním dialogem*
- *řízení o inovačním partnerství*
- *koncesní řízení*
- *řízení pro zadání veřejné zakázky ve zjednodušeném režimu*

Obecně lze říci, že zadávací řízení je zákonem vymezený postup, v rámci něhož zadavatel v ideálním případě dosáhne zadání veřejné zakázky a získá tak smluvního partnera, který pro něj zajistí poptávané plnění. **Při volbě druhu zadávacího řízení by se měl zadavatel řídit tím, co**, tzn. jaké plnění, **poptává** (pochopitelně bude rozdíl, zda zadavatel poptává standardní kancelářské vybavení nebo například architektonický návrh). Dalším **limitujícím faktorem pro volbu druhu zadávacího řízení je i režim veřejné zakázky**. Ne vždy lze vybírat druh zadávacího řízení ze všech možností, které zákon zná. Některá zadávací řízení lze použít pouze v určitém režimu – například řízení pro zadání veřejné zakázky ve zjednodušeném režimu lze použít (jak již sám název napovídá) pouze ve zjednodušeném režimu, zjednodušené podlimitní řízení zase pouze v podlimitním režimu (a to dokonce ne vždy). Použití některých druhů zadávacích řízení je pak navíc vázáno na splnění zákonných podmínek. Zatímco například otevřené a užší řízení je možno použít (z hlediska zákona) téměř vždy, pro použití jednacího řízení bez uveřejnění jsou již zákonem stanoveny přísné podmínky, bez jejichž naplnění nemůže zadavatel o využití tohoto postupu uvažovat. Jiným příkladem může být jednací řízení s uveřejněním, jehož použití je v nadlimitním režimu vázáno na splnění zákonných podmínek, zatímco v podlimitním režimu se jedná o řízení použitelné všeobecně. V každém případě je tedy třeba podmínkám použití jednotlivých druhů zadávacích řízení věnovat náležitou pozornost.

Z povinnosti zadat veřejnou zakázku v zadávacím řízení existují výjimky. Tyto výjimky jsou zákonem výslovně vymezeny a nelze jejich výčet rozšiřovat.<sup>1</sup> Mezi výjimky z povinnosti zadat veřejnou zakázku v zadávacím řízení patří i veřejná zakázka malého rozsahu.<sup>2</sup> **Zadání veřejné zakázky malého rozsahu neprobíhá v žádném z druhů zadávacích řízení,** jedná se o postup mimo zadávací řízení. **Zadavatel je však povinen při zadávání veřejné zakázky malého rozsahu dodržet základní zásady.** Zadavatel tedy nemůže pochybit, pokud využije při zadávání veřejné zakázky malého rozsahu postup obdobný například zjednodušenému podlimitnímu řízení, které bude dále v textu blíže popsáno. Zadavatel se rovněž může dobrovolně rozhodnout zadat veřejnou zakázku malého rozsahu v některém z druhů zadávacích řízení. Pokud se tak zadavatel rozhodne, je po celou dobu zadávání veřejné zakázky povinen postupovat podle pravidel stanovených zákonem pro příslušný druh zadávacího řízení a jeho postup je přezkoumatelný Úřadem.



V jakém druhu zadávacího řízení lze zadávat jednotlivé veřejné zakázky s ohledem na jejich předpokládanou finanční hodnotu? Jednoduše lze tyto možnosti shrnout do následujícího grafického přehledu,<sup>3</sup> avšak jedná se skutečně o zcela základní přehled, kdy splnění všech zákonných podmínek pro použití jiných než třech základních či typických druhů zadávacího řízení (zjednodušeného podlimitního, otevřeného a užšího řízení) je třeba vždy pečlivě ověřit.



\*Pozor! U veřejné zakázky na stavební práce je možno využít pouze v případě, že předpokládaná hodnota nepřesáhne 50 000 000 Kč.

- 1 Výjimky z povinnosti zadat veřejnou zakázku v některém z druhů zadávacích řízení jsou pak stanoveny v § 29 a následujících zákona. Zvláštní pravidlo (výjimka) se například vztahuje i na podlimitní sektorovou zakázku, kterou není zadavatel povinen zadávat v některém z druhů zadávacích řízení (viz § 158 odst. 1 zákona).
- 2 Veřejná zakázka malého rozsahu je definována v § 27 zákona; jedná se o veřejnou zakázku, jejíž předpokládaná hodnota je rovna nebo nižší v případě veřejné zakázky na dodávky nebo služby částce 2 000 000 Kč a v případě veřejné zakázky na stavební práce částce 6 000 000 Kč. Výjimka pro veřejnou zakázku malého rozsahu je stanovena v § 31 zákona (zadavatel není povinen zadat takovou veřejnou zakázku v zadávacím řízení).
- 3 Grafický přehled reflektuje možnosti zadavatele při zadávání veřejných zakázek, které nejsou koncesemi a současně v něm není zohledněn ani tzv. zjednodušený režim (viz kapitola 1.6.4. předchozího dílu informačních listů).

Mezi **typické druhy zadávacích řízení**, jak již bylo naznačeno výše, patří jednoznačně **otevřené a užší řízení**. Tyto druhy zadávacích řízení je zadavatel oprávněn použít de facto neomezeně. Zadavatel může v těchto zadávacích řízeních postupovat, aniž by musel splňovat jakékoliv speciální podmínky, a to jak v případě podlimitních, tak i nadlimitních veřejných zakázek. Pro veřejné zakázky s nižší předpokládanou hodnotou (v případě veřejných zakázek na dodávky a služby v rozsahu hodnot pro podlimitní režim a v případě veřejných zakázek na stavební práce nesmí předpokládaná hodnota přesáhnout 50 000 000 Kč) pak lze jako představitele hojně využívaného druhu zadávacího řízení označit **zjednodušené podlimitní řízení**. Tyto tři druhy zadávacích řízení lze považovat za jakýsi základ zadávání, se kterým by si měl zadavatel při zajišťování standardních potřeb vystačit. Velmi výrazným společným znakem těchto tří „základních“ zadávacích řízení je **nemožnost jednat s dodavatelem o podané nabídce**. Již na tomto místě je pak možno říci, že pokud by zadavatel cítil potřebu o podaných nabídkách s dodavatelem jednat (což může být případ velmi komplikovaných plnění), nevystačí si s těmito základními druhy zadávacích řízení a bude muset zadávací řízení realizovat složitější formou (například za použití soutěžního dialogu).

Jelikož série těchto informačních listů nesoucí příznačný název *Stručný průvodce zadavatele světem veřejných zakázek* je zaměřena na základy zadávání veřejných zakázek, bližší pozornost bude věnována zejména výše uvedené „základní“ trojici druhů zadávacích řízení. V rámci této kapitoly budou postupy zadavatele v zadávacím řízení popsány obecně. Čtenáři pak budou dále s jednotlivými zde zmiňovanými instituty seznámeni i podrobněji. Obecně lze k postupům zadavatelů v jednotlivých druzích zadávacích řízení odkázat i na materiál zpracovaný metodickým orgánem v oblasti veřejných zakázek – Ministerstvem pro místní rozvoj.<sup>4</sup>

### 2.1.1. Otevřené řízení

Jak již název tohoto druhu zadávacího řízení – otevřené řízení – napovídá, jedná se o druh zadávacího řízení, který je „otevřen“ všem dodavatelům. Zákon na jednotlivé druhy zadávacích řízení klade určité požadavky, a to včetně způsobu jejich zahájení. Otevřené řízení je představitelem **„jednofázového“** zadávacího řízení, pro něž je charakteristické, že zadavatel vyzývá neomezený počet dodavatelů k podání nabídky.

Jak lze jednoduše popsat otevřené řízení, jaké kroky má zadavatel činit?

#### Krok 1 – zahájit a uveřejnit zadávací dokumentaci

Otevřené řízení zadavatel **zahajuje odesláním oznámení o zahájení zadávacího řízení k uveřejnění**<sup>5</sup> do Věstníku veřejných zakázek<sup>6</sup> (v případě podlimitní veřejné zakázky) a v případě nadlimitní veřejné zakázky nadto i do Úředního věstníku Evropské unie<sup>7</sup> (pro Úřední věstník Evropské unie se rovněž používá označení „TED“ z anglického „Tenders Electronic Daily“). Tímto způsobem dává zadavatel dodavatelům vědět, že poptává určité plnění. **Ode dne, kdy zadavatel** tímto zákonem stanoveným postupem **zahájí zadávací řízení, běží tzv. lhůta pro podání nabídek**. Jedná se o lhůtu, ve které jsou dodavatelé povinni podat svou nabídku, chtějí-li se zadávacího řízení účastnit.

4 K průběhu celého zadávacího řízení a jeho povinným náležitostem lze v podrobnostech odkázat na metodiky Ministerstva pro místní rozvoj „Otevřené řízení“, „Procesní postup graficky otevřené řízení“, „Užší řízení“, „Procesní postup graficky užší řízení“ dostupné z: <http://www.portal-vz.cz/cs/Jak-na-zadavani-verejnych-zakazek/Metodiky-stanoviska/Metodiky-k-zakonu-c-134-2016-Sb-;-o-zadavani-verejnych-zakazek/Metodiky-procesni-k-zadavacim-rizenim>.

5 Podrobnosti k uveřejňování formulářů jsou stanoveny v § 212 zákona ve spojení s vyhláškou č. 168/2016 Sb., o uveřejňování formulářů pro účely zákona o zadávání veřejných zakázek a náležitostech profilu zadavatele.

6 Věstník veřejných zakázek je součástí **Informačního systému o veřejných zakázkách**, jehož správcem je Ministerstvo pro místní rozvoj. Věstník veřejných zakázek je jednotným místem pro uveřejňování základních informací o veřejných zakázkách, které jsou zadávány podle zákona. Věstník veřejných zakázek je dostupný na <https://www.vestnikverejnychzakazek.cz/>.

7 Pozor na povinnost vyplývající z § 212 odst. 7 zákona. Formulář nesmí být uveřejněn ve Věstníku veřejných zakázek nebo na profilu zadavatele před uveřejněním v Úředním věstníku Evropské unie. Úřední věstník Evropské unie je dostupný na <https://ted.europa.eu/TED/main/HomePage.do?action=cl&lgld=cs>. Uvedené pravidlo neplatí, pokud nebylo zadavatelé či provozovatelé Věstníku veřejných zakázek doručeno oznámení o uveřejnění formuláře v Úředním věstníku Evropské unie do 48 hodin od doručení potvrzení o přijetí oznámení k uveřejnění v Úředním věstníku Evropské unie.



Lhůtu pro podání nabídek stanovuje zadavatel. Na otázku, jakou lhůtu pro podání nabídek má zadavatel stanovit, existuje pouze jedna univerzální odpověď. Ta odpověď zní: „Přiměřenou!“. Zákon dává zadavateli určité vodítko, jaké lhůty jsou minimální,<sup>8</sup> a to ještě ve vztahu k různým okolnostem postupu zadavatele při zadávání veřejné zakázky, jelikož zákonem stanovená minimální lhůta neplatí absolutně (shodně pro všechny případy). Platí však, že **zadavatel při stanovení lhůty pro podání nabídek musí vždy reflektovat složitost předmětu veřejné zakázky a jím vznesených požadavků, které musí dodavatelé zohlednit při přípravě svých nabídek**. Rovněž platí, že v některém případě bude přiměřená i minimální lhůta stanovená zákonem (nelze stanovit lhůtu pro podání nabídek kratší, než je zákonné minimum), avšak pro jiný případ nemusí být přiměřená (například právě kvůli objektivní obtížnosti a časové náročnosti přípravy nabídky) ani lhůta, která bude dvojnásobkem této zákonné minimální lhůty.

Pro přehlednost lze **minimální lhůty pro podání nabídek** dle zákona shrnout do následující tabulky, přičemž lhůty zde uvedené platí pro **nadlimitní veřejné zakázky**:

<b>minimální lhůty pro podání nabídek v otevřeném řízení</b>	počet dnů	neumožnění podání elektronických nabídek	neuveřejnění celé zadávací dokumentace
základní lhůta (viz § 57 odst. 1 zákona)	30	+ 5 dnů	+ 5 dnů
lhůta při uveřejnění předběžného oznámení [viz § 57 odst. 2 písm. a) zákona]*	15	+ 5 dnů	+ 5 dnů
lhůta při naléhavé okolnosti [viz § 57 odst. 2 písm. b) zákona]	15	+ 5 dnů	+ 0 dnů

\*Zadavatel může (ale nemusí) před zahájením zadávacího řízení odesláním oznámení o zahájení zadávacího řízení uveřejnit tzv. předběžné oznámení, kterým předem avizuje, že bude v určitém časovém horizontu zadávat veřejnou zakázku a rámcově vymezí, co bude jejím předmětem. Uveřejnění předběžného oznámení zadavatele nezavazuje zahájit zadávací řízení na takovou veřejnou zakázku; na druhou stranu mají dodavatelé delší časový úsek pro seznámení se s úmyslem zadavatele zadávat veřejnou zakázku. Aby mohlo být uplatněno snížení minimální lhůty pro podání nabídek, musí zadavatel předběžné oznámení uveřejnit minimálně 35 dnů a nejvíce 12 měsíců přede dnem zahájení zadávacího řízení.

V případě **podlimitních veřejných zakázek** jsou minimální zákonné lhůty kratší a jsou vymezeny následovně:

<b>minimální lhůty pro podání nabídek v otevřeném řízení</b>	počet dnů	zkrácení základní lhůty v případě uveřejnění předběžného oznámení (viz § 54 odst. 4 zákona)*
základní lhůta pro veřejné zakázky na služby a dodávky [viz § 54 odst. 2 písm. a) zákona]	15 <b>pracovních dnů</b>	až -5 <b>pracovních dnů</b>
základní lhůta pro veřejné zakázky na stavební práce [viz § 54 odst. 2 písm. b) zákona]	20 <b>pracovních dnů</b>	až -5 <b>pracovních dnů</b>

\*Předběžné oznámení - viz informace u tabulky týkající se lhůt pro nadlimitní veřejnou zakázku. V případě podlimitní veřejné zakázky musí být předběžné oznámení uveřejněno nejméně 16 pracovních dní a nejvýše 12 měsíců přede dnem, ve kterém bylo odesláno oznámení o zahájení zadávacího řízení.

8 K minimálním lhůtám pro podání nabídek v jednotlivých zadávacích řízeních lze v podrobnostech odkázat na metodiky Ministerstva pro místní rozvoj dostupné z: <http://www.portal-vz.cz/cs/Jak-na-zadavani-verejnych-zakazek/Methodiky-stanoviska/Methodiky-k-zakonu-c-134-2016-Sb.-o-zadavani-verejnych-zakazek/Methodiky-procesni-k-zadavacim-rizenim>.





Při stanovení lhůty pro podání nabídek nesmí zadavatelé zapomínat, že poslední den lhůty pro podání nabídek musí (v případě zákonného minima) uběhnout celý. Nejde například stanovit konec lhůty pro podání nabídek v případě, kdy minimální lhůta pro podání nabídek je 30 dnů, na 30. den v 10 hodin. V takovém případě by lhůta pro podání nabídek byla stanovena kratší, než je zákonem stanovené minimum. Lhůtu pro podání nabídek lze stanovit až na den následující po uplynutí 30. dne.<sup>9</sup>

Nejenže zadavatel při zahájení zadávacího řízení stanovuje lhůtu pro podání nabídek, ale musí si být vědom i toho, že spolu se zahájením zadávacího řízení jsou na něj zákonem kladeny i další povinnosti. **Ode dne uveřejnění oznámení o zahájení zadávacího řízení je zadavatel povinen na svém profilu uveřejnit zadávací dokumentaci**, ve které dodavatele seznámí s detaily veřejné zakázky. Zadávací dokumentace musí být na profilu zadavatele uveřejněna nejméně do konce lhůty pro podání nabídek.

## Krok 2 - lhůta pro podání nabídek běží

Zahájením zadávacího řízení, kterému by měla předcházet důkladná přípravná fáze, již jde zadavatel „s kůží na trh“. Vzhledem k tomu, že je zadavatel povinen při zahájení zadávacího řízení uveřejnit i zadávací dokumentaci, seznamují se od tohoto okamžiku dodavatelé se všemi podmínkami a požadavky týkajícími se dané veřejné zakázky.

Zadavatel musí být již v této fázi připraven na to, že může čelit případnému nepochopení či nesouhlasu ze strany dodavatelů. **Dodavatelé se mohou na zadavatele obracet s žádostmi o vysvětlení některých informací a požadavků, které zadavatel v zadávací dokumentaci uvedl, stejně tak mohou zadavatele žádat o úpravu či změnu stanovených podmínek.** Zadavatel má povinnost na tyto žádosti o vysvětlení zadávací dokumentace reagovat. **Zadavatel je rovněž oprávněn, pokud například sám dojde k závěru, že je možno některý požadavek v zadávacích podmínkách lépe popsat, eventuálně změnit, vydat vysvětlení zadávací dokumentace bez předchozí žádosti dodavatelů.** Již zde je třeba zadavatele upozornit, že v určitých případech je po doplnění nebo změně zadávacích podmínek povinen prodloužit lhůtu pro podání nabídek, a to dokonce v některých případech i nejméně o celou její původní délku.

Stejně tak musí být zadavatel připraven, že **dodavatelé mohou v této lhůtě podávat tzv. námitky**, a to jak v podobě námitek proti zvolenému postupu zadavatele, tak proti stanoveným zadávacím podmínkám (pozor, námitky pak lze podávat proti jakémukoliv úkonu zadavatele i v dalším průběhu zadávacího řízení). Zadavatel je povinen o podaných námitkách rozhodnout.

## Krok 3 - uplynutí lhůty pro podání nabídek a otevírání nabídek

Ve lhůtě pro podání nabídek mají dodavatelé možnost podat zadavateli nabídku. Uplynutím lhůty pro podání nabídek končí možnost podat nabídku do zadávacího řízení, tzn. nelze akceptovat pozdě podané nabídky. **Před uplynutím lhůty pro podání nabídek se zadavatel nesmí s obsahem podaných nabídek seznámit.** To je mu dovoleno až po uplynutí této lhůty, kdy je naopak povinen přistoupit k otevření podaných nabídek. Při otevření nabídek zadavatel zjišťuje, kdo má zájem o získání veřejné zakázky a za jakých podmínek. Tento moment - uplynutí lhůty pro podání nabídek a otevření nabídek - lze považovat za zásadní mezník v procesu zadávání veřejné zakázky, protože od této chvíle má zadavatel k dispozici uzavřený okruh nabídek, ze kterých začíná vybírat tu nejvýhodnější (a splňující všechny podmínky), a to podle předem jasně stanovených pravidel.

<sup>9</sup> Viz například rozhodnutí Úřadu ze dne 26. 2. 2016, č. j. [ÚOHS-S0062/2016/VZ-07598/2016/533/HKu](#).



Víte, že...?

Zákon pamatuje i na situaci, kdy zadavatel **neobdrží žádnou nabídku. V takovém případě je zadavatel povinen zrušit zadávací řízení, čímž je zadávací řízení ukončeno.**

To, že dojde ke zrušení zadávacího řízení z důvodu, že nebyly podány žádné nabídky, neznamená, že by zadavatele nestíhaly další povinnosti. Zadavatel má i v souvislosti s tímto způsobem ukončení zadávacího řízení povinnost vyhotovit písemnou zprávu zadavatele<sup>10</sup> a splnit uveřejňovací povinnosti. Stejně tak zadavatel nesmí zapomenout, že je povinen archivovat dokumentaci o zadávacím řízení.<sup>11</sup>

## Krok 4 - cesta k výběru nejvýhodnější nabídky

**Zákon** oproti předchozí právní úpravě **dává zadavateli určitou volnost, jak bude při výběru nejvýhodnější nabídky postupovat;** v zásadě **jsou možné dva přístupy směřující k výběru dodavatele.** Prvním z nich je **zaměření se ihned po podání nabídek na určení nejvýhodnější nabídky** a až poté u ní zkontrolovat, zda splňuje vše, co splňovat má. Druhým je pak možnost postupovat tak, jak to upravovala předchozí právní úprava, tj. **zaměřit se na všechny nabídky.** U všech nabídek posoudit, zda splňují vše, co zadavatel požadoval, zda je řádně účastníkem prokázána kvalifikace a až takto posouzené nabídky (s eventuálním vyřazením nabídky a následným vyloučením účastníka, který vše nesplnil) hodnotit a z nich vybrat tu nejvýhodnější. Při volbě cesty vedoucí k výběru nejvýhodnější nabídky je více než vhodné reflektovat, jaké kritérium hodnocení zadavatel zvolil.

### ... přímá cesta k vítězi

Typickým příkladem, kdy je vhodné zvolit zjednodušený postup při výběru dodavatele (nejvýhodnější nabídky), je situace, kdy zadavatel hodnotí na cenu. V takovém případě zadavatel již po otevření nabídek a zjištění nabídkových cen v jednotlivých nabídkách na první pohled vidí, která nabídka je na základě kritéria ekonomické výhodnosti v podobě nejnižší nabídkové ceny nejvýhodnější. V takovém případě si zadavatel může udělat určitý „předvýběr“ - ví, kdo podal nejvýhodnější nabídku - a zaměřit se pouze na tuto nabídku. U této nabídky si zadavatel ověří, zda splňuje všechny požadavky, které na ni kladl [například zda je prokázána kvalifikace účastníka, nabízený předmět plnění splňuje na něj kladené požadavky, včetně nabídkové ceny (například z pohledu mimořádně nízké nabídkové ceny nebo splnění eventuálně stanovené podmínky v podobě maximální možné výše nabídkové ceny), jsou akceptovány smluvní podmínky a podobně]]. V takovém případě se zadavatel nemusí zabývat dalšími podanými nabídkami, neboť našel nabídku, která je nejvýhodnější a splňuje vše, co požadoval. O této skutečnosti - výběru dodavatele - musí zadavatel následně informovat všechny účastníky zadávacího řízení.



Může však nastat situace, kdy zadavatel sice „předvybral“ nejvýhodnější nabídku s ohledem na zvolené kritérium hodnocení, ale při následném posouzení této nabídky zjistí, že nesplňuje požadavky, které na ni kladl v rámci zadávacích podmínek. V takovém případě je zadavatel povinen daného účastníka vyloučit ze zadávacího řízení. Stejným způsobem může zadavatel následně vybírat ze zbylých podaných nabídek tu nejvýhodnější.

### ... cesta k vítězi s kontrolou každé nabídky

Ne vždy lze jít v rámci zadávacího řízení výše popsanou přímou cestou k výběru vítěze (vybraného dodavatele). Buď se sám zadavatel chce zabývat obsahem každé podané nabídky, nebo jej k tomu „donutí“ okolnosti zadávacího řízení. Jestliže „přímý“ výběr lze spojovat s jednoduchým způsobem hodnocení (zejména hodnocením na cenu), v případě vícekritériálních hodnocení, nejčastěji v situaci, kdy dochází

<sup>10</sup> Náležitosti písemné zprávy zadavatele jsou vymezeny v § 217 zákona.

<sup>11</sup> Povinnost uchovávat dokumentaci o zadávacím řízení je stanovena v § 216 zákona.

k porovnávání nabídek navzájem mezi sebou, bude zadavatel nucen před výběrem nejvýhodnější nabídky posoudit a zkontrolovat všechny podané nabídky. Důvodem je skutečnost, že mezi sebou mohou soupeřit a být porovnávány pouze nabídky, které mají šanci uspět, tzn. nebudou vyřazeny z důvodu, že nesplňují nějaký z požadavků na ně kladených. Pokud by byly hodnoceny i nabídky bez reálné šance na úspěch (právě z důvodu, že „něco“ nesplňují), mohlo by dojít ke zkreslení výsledků hodnocení nabídek. Proto je potřeba nejdříve vyselektovat tyto nabídky (vyloučit účastníky zadávacího řízení, jejichž nabídky nesplňují všechny požadavky) a hodnotit následně pouze „perfektní“ nabídky. Postupuje-li zadavatel takto za výše uvedených specifických okolností, z pohledu Úřadu takový postup významně snižuje riziko napadení výběru dodavatele ze strany ostatních účastníků zadávacího řízení. Povinnost zadavatele zajistit, aby hodnocení ovlivňovaly pouze relevantní (tj. „perfektní“) nabídky, není v zákoně výslovně zakotvena. Zákon ponechává plně na uvážení zadavatele, jakým způsobem přistoupí k výběru nejvýhodnější nabídky. Z pohledu Úřadu, jakožto orgánu dozoru, však tato povinnost logicky vyplývá z povinnosti dodržovat základní zásady. Po provedeném hodnocení nabídek pak již shodně s „jednodušším“ postupem zadavatel ví, kdo je vybraným dodavatelem a bude muset tuto skutečnost oznámit všem účastníkům zadávacího řízení.

### **Krok 5 - Víte, že už jsem vybral? Podívejte se, koho!**

**Zadavatel je po provedeném výběru dodavatele povinen tuto skutečnost oznámit všem účastníkům zadávacího řízení.** Jednak z důvodu, aby o této skutečnosti věděl vybraný dodavatel a současně z důvodu, aby i jeho „soupeři“ věděli, kdo vyhrál a popřípadě mohli proti výběru dodavatele brojit. Může se stát, že dodavatelé nebudou souhlasit s postupem zadavatele při výběru dodavatele a stejně tak jako proti jiným úkonům zadavatele v zadávacím řízení i proti výběru dodavatele mohou podávat námítky.

**Po oznámení výběru dodavatele zadavatel nesmí** jednat unáhleně. Nemůže **okamžitě uzavřít smlouvu s vybraným dodavatelem na plnění veřejné zakázky.** Zadavatel musí vyčkat, zda některý z dodavatelů nepodá námítky a po tu dobu **je vázán tzv. blokační lhůtou,**<sup>12</sup> ve které nesmí smlouvu uzavřít. Námítky lze podat do 15 dnů od oznámení výběru dodavatele. Pokud námítky nejsou podány, jsou zadavatel a vybraný dodavatel povinni uzavřít smlouvu.

### **Krok 6 - konečně konec aneb smlouva uzavřena**

Pokud zadavatel neobdrží po oznámení výběru dodavatele žádné námítky a **marně uplyne blokační lhůta, je zadavatel oprávněn uzavřít smlouvu s vybraným dodavatelem.** Zákon dokonce říká, že zadavatel a vybraný dodavatel jsou povinni uzavřít smlouvu bez zbytečného odkladu. Uzavřením smlouvy je zadávací řízení ukončeno.

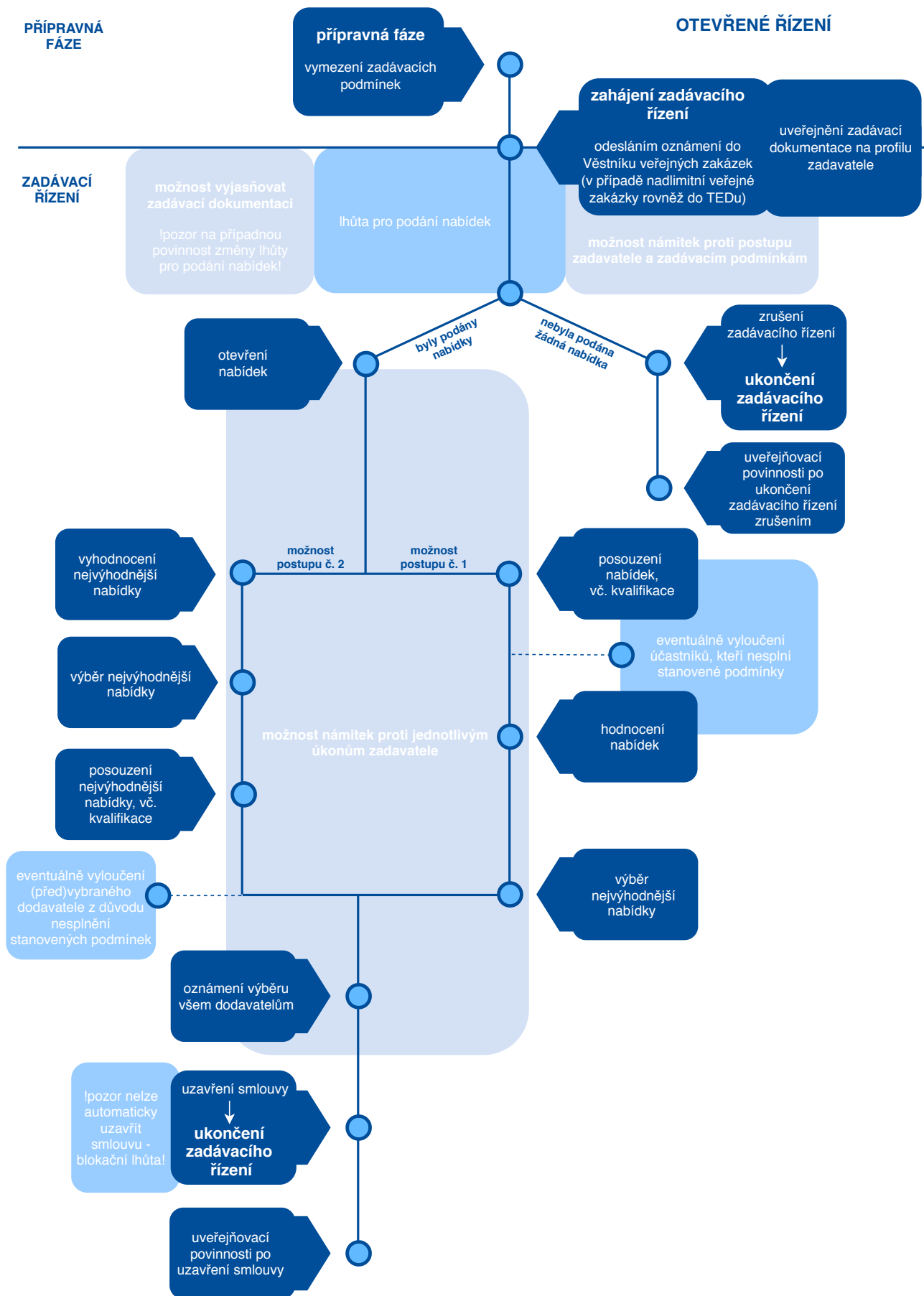
### **Krok 7 - povinnosti i po uzavření smlouvy**

Zadávací řízení je sice ukončeno uzavřením smlouvy, nicméně zadavatelé nesmí zapomínat, že i po uzavření smlouvy (ukončení zadávacího řízení) jim zákon stanovuje určité povinnosti. Stejně jako v případě, kdy je zadávací řízení zrušeno z důvodu nepodání nabídek (viz poznámka v rámci kroku 3), platí, že **zadavatel má mimo jiné povinnost vyhotovit písemnou zprávu a splnit uveřejňovací povinnosti.** Zadavatel rovněž nesmí opomenout ani **povinnost uchovat dokumentaci o zadávacím řízení,** a to po dobu 10 let ode dne ukončení zadávacího řízení.

Pro snadnější orientaci v průběhu otevřeného řízení lze odkázat na grafické schéma níže:

---

<sup>12</sup> Blokační lhůta je upravena v § 246 zákona.



## 2.1.2. Užší řízení

Přiblížit užší řízení znamená v mnohém odkázat na otevřené řízení, avšak oproti němu je užší řízení standardním představitelem „**dvoufázového**“ druhu zadávacího řízení. Skládá se ze dvou na sebe navazujících fází, tudíž cesta k výběru vybraného dodavatele je de facto o něco zdouhavější než v případě řízení otevřeného. Velmi zjednodušeně lze tyto dvě fáze definovat následovně. V první fázi zadavatel vyzve neomezený okruh dodavatelů k projevení zájmu o účast v zadávacím řízení a u těch dodavatelů, kteří zájem projeví, posoudí, kdo z nich je kvalifikovaný pro plnění veřejné zakázky dle jím předem stanovených podmínek. Následně zadavatel výzvou tyto kvalifikované dodavatele osloví k podání nabídek, což představuje druhou fázi užšího řízení. V této druhé fázi posuzuje a hodnotí podané nabídky, z nichž vybírá vítěze. Jak tedy postupovat v užším řízení?

### Krok 1 - zahájit a uveřejnit zadávací dokumentaci

**Užší řízení zahajuje zadavatel**, obdobně jako v případě otevřeného řízení, **odesláním oznámení o zahájení zadávacího řízení, a to jak do Věstníku veřejných zakázek, tak v případě nadlimitní veřejné zakázky i do Úředního věstníku Evropské unie (TEDu).**<sup>13</sup> Odesláním oznámení o zahájení zadávacího řízení je zadávací řízení zahájeno. Oproti otevřenému řízení začíná spolu se zahájením zadávacího řízení běžet **tzv. lhůta pro podání žádostí o účast**, jelikož v tomto případě zadavatel vyzývá neomezený počet dodavatelů k podání žádostí o účast.

**Víte, že...?**

Žádostí o účast se rozumí kvalifikované projevení zájmu o účast v zadávacím řízení, které má svá jasně daná pravidla. Je to zadavatel, kdo v rámci zadávací dokumentace stanovuje požadavky, co vše má žádost o účast dodavatele obsahovat. Dodavatel prostřednictvím žádosti o účast předkládá zejména doklady sloužící k prokázání kvalifikace.

Zadavatel dodavatelům stanovuje lhůtu, ve které mohou podat žádosti o účast a stát se tak účastníky zadávacího řízení. I v tomto případě platí, že **lhůtu pro podání žádostí o účast je zadavatel povinen stanovit přiměřeně; zákon stanovuje minimální lhůty,**<sup>14</sup> které musí být vždy dodrženy; nelze tak stanovit konec lhůty pro podání žádostí o účast v průběhu posledního dne minimální zákonné lhůty pro její podání (viz obdobně informace v rámci kroku 1 v otevřeném řízení).

V případě **nadlimitní veřejné zakázky** jsou minimální lhůty pro podání žádostí o účast zákonem stanoveny následovně:

minimální lhůty pro podání žádostí o účast v užším řízení	počet dnů
základní lhůta (viz § 59 odst. 1 zákona)	30
naléhavé okolnosti (viz § 59 odst. 5 zákona)	15

Pro **podlimitní veřejné zakázky** stanovuje zákon minimální lhůtu pro podání žádostí o účast takto:

minimální lhůta pro podání žádostí o účast v užším řízení	počet dnů
základní lhůta [viz § 54 odst. 3 písm. a) zákona]	15 <b>pracovních dnů</b>

<sup>13</sup> K podrobnostem o způsobech uveřejňování viz poznámka v rámci otevřeného řízení.

<sup>14</sup> K minimálním lhůtám podrobněji viz <http://www.portal-vz.cz/cs/Jak-na-zadavani-verejnych-zakazek/Metodiky-stanoviska/Metodiky-k-zakonu-c-134-2016-Sb.-o-zadavani-verejnych-zakazek/Metodiky-procesni-k-zadavacim-rizenim>.

**Shodně jako v případě otevřeného řízení je zadavatel povinen uveřejnit na svém profilu zadávací dokumentaci ode dne uveřejnění oznámení o zahájení zadávacího řízení**, a to nejen ve vztahu k podmínkám pro prokázání kvalifikace (tedy podmínkám týkajícím se první fáze užšího řízení), ale i zadávací podmínky týkající se druhé fáze zadávacího řízení. Zadávací dokumentace musí být shodně jako v případě otevřeného řízení uveřejněna na profilu zadavatele nejméně do konce lhůty pro podání nabídek. Zadavatelé velmi často přistupují k tomu, že požadavky týkající se první fáze užšího řízení (zejména požadavky na kvalifikaci) zpracovávají do samostatného dokumentu nazývaného „kvalifikační dokumentace“. Další požadavky týkající se druhé fáze (pro samotnou nabídku; bez požadavků na kvalifikaci) pak zadavatelé upřesňují v samostatném dokumentu nazývaném „zadávací dokumentace“. V tomto směru záleží na preferencích zadavatele. Nicméně platí, že zadávací dokumentace (v širším slova smyslu, tzn. jak „kvalifikační dokumentace pro první fázi“, tak „zadávací dokumentace pro druhou fázi“) musí být na profilu zadavatele uveřejněna spolu s uveřejněním oznámení o zahájení zadávacího řízení.

## Krok 2 - lhůta pro podání žádostí o účast běží

Zahájením užšího řízení počala běžet lhůta pro podání žádostí o účast a zadavatel, stejně jako v případě otevřeného řízení, musí být připraven, že jím činěné kroky, včetně stanovení zadávacích podmínek, se stanou předmětem zájmu dodavatelů, kteří mohou mít určité výhrady.

I v případě užšího řízení platí, že **zadávací dokumentace může být vyjasňována prostřednictvím institutu vysvětlení zadávací dokumentace**, a to až do skončení lhůty pro podání nabídek; tato možnost tedy nekončí uplynutím lhůty pro podání žádostí o účast. Stejně tak **dodavatelé mohou proti postupu zadavatele či stanoveným zadávacím podmínkám brojit námitkami**, o kterých má zadavatel povinnost rozhodnout.

## Krok 3 - otevření žádostí o účast a jejich posouzení

Lhůta pro podání žádostí o účast je pro zadavatele důležitá v tom smyslu, že na základě podaných žádostí o účast se dozví, kteří dodavatelé mají zájem o účast v zadávacím řízení, a tedy potažmo pro zadavatele plnit jím poptávaný předmět veřejné zakázky. Dodavatelé jsou povinni v této lhůtě podat své žádosti o účast a zadavatel je oprávněn je otevřít až po uplynutí lhůty k jejich podání.

Právě v krocích zadavatele po uplynutí lhůty pro podání žádostí o účast lze spatřovat dovršení první fáze užšího řízení. Zadavatel v jejich rámci posuzuje náležitosti podaných žádostí o účast a posuzuje prokázání kvalifikace účastníky zadávacího řízení. **Pokud některý z účastníků zadávacího řízení neprokáže kvalifikaci v požadovaném rozsahu, popřípadě jím podaná žádost o účast je stížena jinou vadou, je zadavatel povinen takového účastníka ze zadávacího řízení vyloučit.** Naopak účastníci, jejichž žádost o účast je bezvadná a kvalifikaci prokázali, mají před sebou další fázi užšího řízení.

První fáze užšího řízení končí tam, kde začíná druhá fáze, a to výzvou k podání nabídek těm účastníkům zadávacího řízení, kteří v první fázi prokázali kvalifikaci.



Pokud zadavatel neobdrží žádnou žádost o účast, eventuálně vyloučí všechny účastníky zadávacího řízení, dochází k ukončení zadávacího řízení (zadavatel zruší zadávací řízení) a logicky již není žádná navazující fáze užšího řízení. Po ukončení zadávacího řízení má zadavatel stejné povinnosti jako v případě řízení otevřeného (viz poznámka v kroku 3 otevřeného řízení).

## Krok 4 - výzva k podání nabídek a lhůta pro podání nabídek

První fáze užšího řízení byla zaměřena vůči neomezenému počtu dodavatelů. **Druhá, navazující fáze se naopak týká již užšího okruhu dodavatelů. Je směřována pouze vůči těm dodavatelům, lépe řečeno účastníkům zadávacího řízení, kteří řádně podali žádost o účast a prokázali kvalifikaci.** Zadavatel je povinen těmto účastníkům zadávacího řízení zaslat výzvu k podání nabídek, která „startuje“ druhou fázi užšího řízení. **Výzva k podání nabídek má stanoveny minimální náležitosti,** které musí obsahovat. Náležitosti výzvy k podání nabídek jsou specifikovány v příloze číslo 6 zákona pod písm. B). **Ve výzvě k podání nabídek je zadavatel povinen mimo jiné určit lhůtu pro podání nabídek,** která běží ode dne odeslání výzvy k podání nabídek. **I zde platí, že lhůta pro podání nabídek musí být stanovena přiměřeně.**

V případě **nadlimitních veřejných zakázek** stanovuje zákon minimální lhůtu pro podání nabídek následovně:

minimální lhůty pro podání nabídek v užším řízení	počet dnů	neumožnění podání elektronických nabídek	neuveřejnění celé zadávací dokumentace
základní lhůta (viz § 59 odst. 2 zákona)	25	+ 5 dnů	+ 5 dnů
v případě zadavatele podle § 4 odst. 1 písm. c) až e)	10	+ 5 dnů	+ 5 dnů
v případě zadavatele podle § 4 odst. 1 písm. c) až e) se souhlasem všech účastníků	< 10	+ 0 dnů	+ 0 dnů
uveřejnění předběžného oznámení (viz § 59 odst. 4 zákona)*	10	+ 5 dnů	+ 5 dnů
naléhavé okolnosti (viz § 59 odst. 5 zákona)	10	+ 5 dnů	+ 0 dnů

\*K předběžnému oznámení v případě užšího řízení platí informace obdobně jako u otevřeného řízení.

Ve vztahu k **podlimitním veřejným zakázkám** stanovuje zákon minimální lhůtu pro podání nabídek jednotně, a to následovně:

minimální lhůta pro podání nabídek v užším řízení	počet dnů
základní lhůta [viz § 54 odst. 3 písm. a) zákona]	15 <b>pracovních</b> dnů

## Krok 5 - lhůta pro podání nabídek běží

Lhůta pro podání nabídek slouží k tomu, aby vyzvaní účastníci zadávacího řízení zpracovávali své nabídky a, chtějí-li dále v účasti v zadávacím řízení pokračovat, podali je ve lhůtě pro podání nabídek. Průběh běhu lhůty pro podání nabídek již v této fázi v zásadě kopíruje situaci v otevřeném řízení. I v případě užšího řízení platí, že v jejím průběhu mohou být vyjasňovány zadávací podmínky, popřípadě dodavatelé mohou brojit proti postupu zadavatele či stanovení zadávacích podmínek prostřednictvím námitek.



## Krok 6 - uplynutí lhůty pro podání nabídek a otevírání nabídek

Ve druhé fázi, až na některé rozdíly při jejím zahájení, již užší řízení nápadně připomíná řízení otevřené. Po uplynutí lhůty pro podání nabídek je zadavatel oprávněn, respektive povinen, podané nabídky otevřít. Po jejich otevření se zadavatel dozví, kdo z dodavatelů, kteří se účastnili již první fáze užšího řízení, chce veřejnou zakázku plnit a za jakých podmínek plnění nabízí. Není povinností účastníků zadávacího řízení, kteří podali žádost o účast a prokázali kvalifikaci a následně byli vyzváni k podání nabídky, nabídku podat.



Víte, že...?

Pokud v případě užšího řízení nastane situace, že i přes počáteční zájem dodavatelů (v podobě podaných žádostí o účast) nakonec žádný z účastníků zadávacího řízení nepodá nabídku, platí, co bylo uvedeno již u otevřeného řízení (viz poznámka u kroku 3 otevřeného řízení). Zadavatel zruší zadávací řízení, ve kterém nebyla podána žádná nabídka, a tímto je zadávací řízení ukončeno. Zadavatel však i přes tento důvod ukončení zadávacího řízení nesmí opět zapomenout na navazující povinnosti související s realizací zadávacího řízení.


## Krok 7 - cesta k výběru nejvýhodnější nabídky

Cesta k výběru nejvýhodnější nabídky je shodná s tím, co bylo popsáno u otevřeného řízení. Jediným rozdílem je, že účastníci již neprokazují kvalifikaci, a tudíž zadavateli v této fázi zadávacího řízení odpadá povinnost v podobě posouzení splnění požadavků na kvalifikaci. Tuto povinnost si zadavatel dokonce splnil vůči všem podaným žádostem o účast v předchozí fázi užšího řízení. Jak tedy vybrat nejvýhodnější nabídku? Podle předem stanovených pravidel, a to opět buď přímou cestou, nebo posouzením všech nabídek a až následném vyhodnocení pořadí.

V tomto ohledu tedy lze odkázat na popis výběru nejvýhodnější nabídky popsaného v kroku 4 - cesta k výběru nejvýhodnější nabídky v rámci otevřeného řízení.

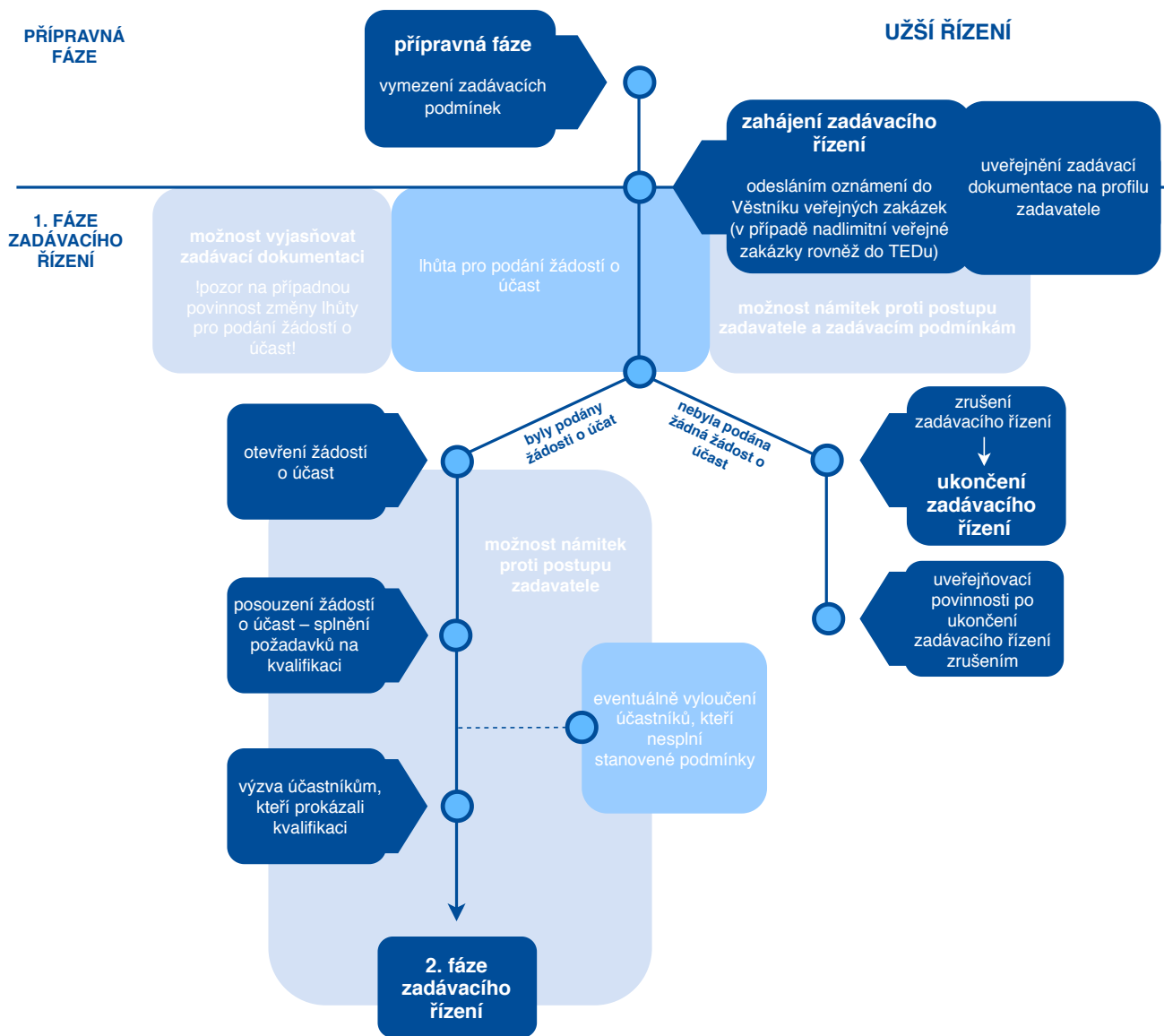
## Krok 8 a následující

Navazující kroky zadavatele v užším řízení jsou již totožné jako v případě otevřeného řízení a lze tak odkázat na kroky 5 - 7 přibližně u otevřeného řízení.

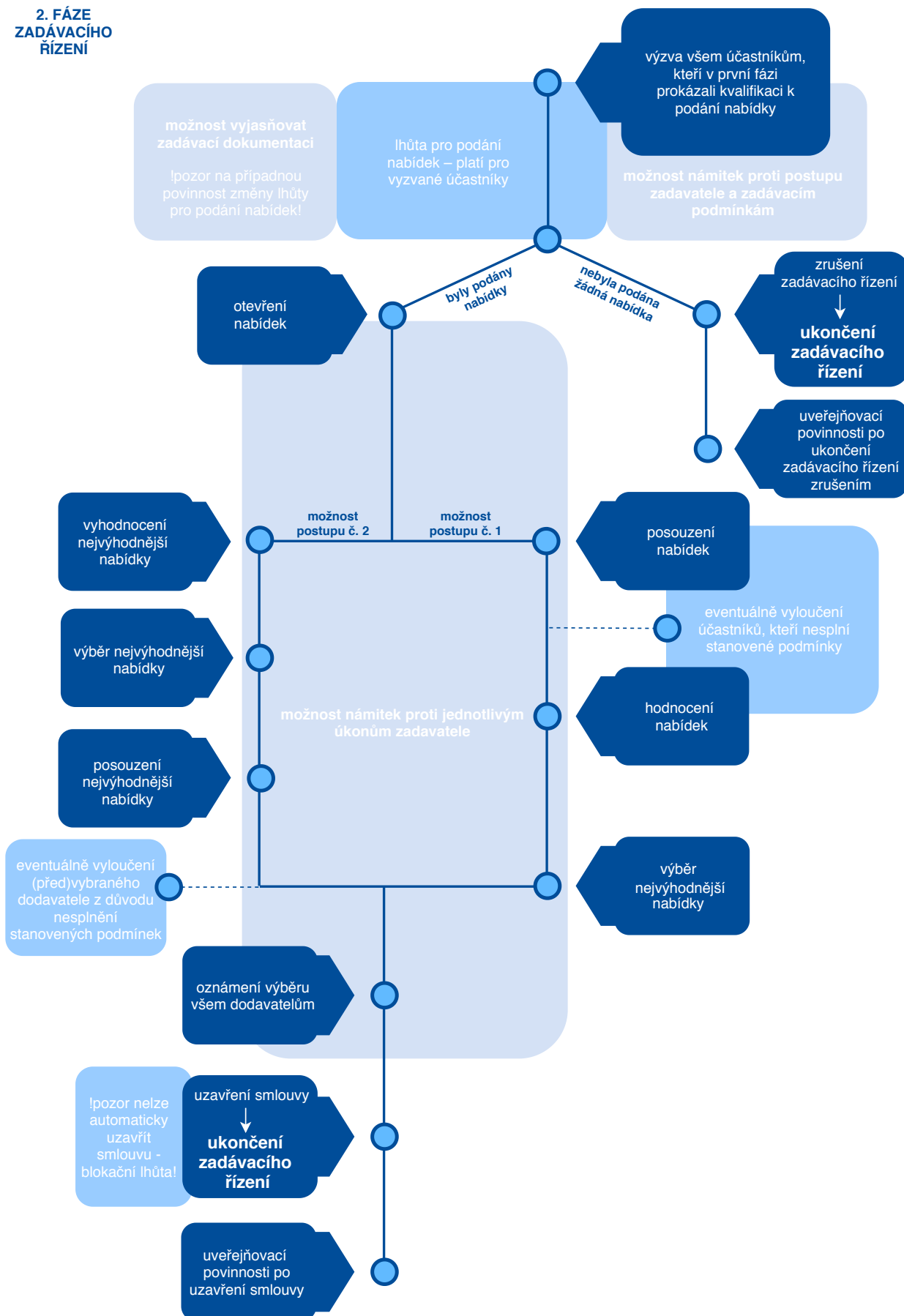


Zákon nově upravuje i možnost „**třífázového**“ užšího řízení. Tato možnost platí pro zadavatele dle § 4 odst. 1 písm. c) až e) zákona. Zadavatel v tomto případě zahajuje užší řízení předběžným oznámením (viz § 58 odst. 2 ve spojení s § 34 zákona), jímž vyzývá neomezený počet dodavatelů k projevení předběžného zájmu, který nemá zákonem stanovené žádné náležitosti. Právě úkon spočívající v projevení předběžného zájmu v zadavatelem stanovené lhůtě je první fází. Zadavatel pak má povinnost výzvou vyzvat dodavatele, kteří projeví předběžný zájem, k podání žádostí o účast v zadavatelem stanovené lhůtě. V takovém případě je fáze podání žádostí o účast a následné posouzení kvalifikace těchto dodavatelů druhou fází užšího řízení a zahajuje se „pouze“ výzvou, nikoliv oznámením o zahájení zadávacího řízení ve Věstníku veřejných zakázek a v případě nadlimitní veřejné zakázky i v Úředním věstníku Evropské unie. Na druhou fázi pak navazuje třetí fáze v podobě výzvy k podání nabídek, zakončená posouzením, hodnocením a výběrem nejvýhodnější nabídky.

Pro snadnější orientaci v průběhu užšího řízení (ve smyslu dvoufázové varianty) lze odkázat na grafické schéma níže:



2. FÁZE  
ZADÁVACÍHO  
ŘÍZENÍ



### 2.1.3. Zjednodušené podlimitní řízení

Zákon v případě podlimitního režimu upravuje jeden specifický druh zadávacího řízení – zjednodušené podlimitní řízení. Jak již samotný název napovídá, mělo by se jednat o určité zjednodušení postupu oproti výše popsaným druhům. Zjednodušené podlimitní řízení je možno použít v případě veřejných zakázek, jejichž předpokládaná hodnota v případě veřejných zakázek na dodávky a služby odpovídá podlimitnímu režimu, v případě veřejných zakázek na stavební práce pak zákon stanovuje, že jejich předpokládaná hodnota nesmí přesáhnout 50 000 000 Kč. V případě zjednodušeného podlimitního řízení je nutno vidět jistou paralelu s otevřeným řízením. Stejně jako v případě otevřeného řízení se jedná o „jednofázové“ zadávací řízení, v rámci kterého zadavatel vyzývá neomezený počet dodavatelů k podání nabídek.

V čem však spočívá ono zjednodušení oproti otevřenému řízení?

#### Krok 1 - zahájit a uveřejnit zadávací dokumentaci

Zadavatel zjednodušené podlimitní řízení **zahajuje uveřejněním výzvy k podání nabídek na profilu zadavatele**. V tomto případě tedy zadavatel **nezahajuje** zadávací řízení prostřednictvím Věstníku veřejných zakázek, popřípadě Úředního věstníku Evropské unie. Výzva k podání nabídek musí splňovat náležitosti specifikované v příloze č. 6 zákona pod písm. A). Výzva musí obsahovat alespoň:

- *identifikační údaje zadavatele*
- *údaje o přístupu k zadávací dokumentaci*
- *lhůtu pro podání nabídek*
- *způsob podání nabídek včetně informace o tom, v jakém jazyce mohou být podány*
- *požadavky na prokázání kvalifikace včetně požadovaných dokladů*
- *pravidla pro hodnocení nabídek*

**Zadavatel je po uveřejnění výzvy k podání nabídek oprávněn tuto výzvu odeslat vytipovaným dodavatelům** (tím si zajistí, že tito dodavatelé budou o veřejné zakázce skutečně informováni a nemusí se spoléhat na bdělost dodavatelů, zda si zahájeného zjednodušeného podlimitního řízení všimnou). Nicméně pokud se zadavatel k tomuto kroku – aktivnímu zaslání výzvy k podání nabídek – rozhodne, platí, že tímto způsobem **musí oslovit minimálně pět dodavatelů**.

**Ode dne, kdy zadavatel zahájí zadávací řízení, běží lhůta pro podání nabídek.** Informace o lhůtě pro podání nabídek musí být mimo jiné obsahem výzvy k podání nabídek. Ačkoliv tento druh zadávacího řízení má ve svém názvu „zjednodušené“, i v tomto případě platí, že **lhůtu pro podání nabídek musí zadavatel stanovit přiměřeně**. Zjednodušení v tomto směru lze shledávat maximálně v tom, že zákon stanovuje minimální lhůtu<sup>15</sup> pro podání nabídek kratší, než je tomu v případě základní lhůty u otevřeného řízení, přičemž tato je stanovena jednotně.

<sup>15</sup> K minimálním lhůtám pro podání nabídek v jednotlivých zadávacích řízeních lze v podrobnostech odkázat na metodiky Ministerstva pro místní rozvoj dostupné z: <http://www.portal-vz.cz/cs/Jak-na-zadavani-verejnych-zakazek/Metodiky-stanoviska/Metodiky-k-zakonu-c-134-2016-Sb-,-o-zadavani-verejnych-zakazek/Metodiky-procesni-k-zadavacim-rizenim>.

Ve vztahu ke **zjednodušenému podlimitnímu řízení** stanovuje zákon minimální lhůtu pro podání nabídek následovně:

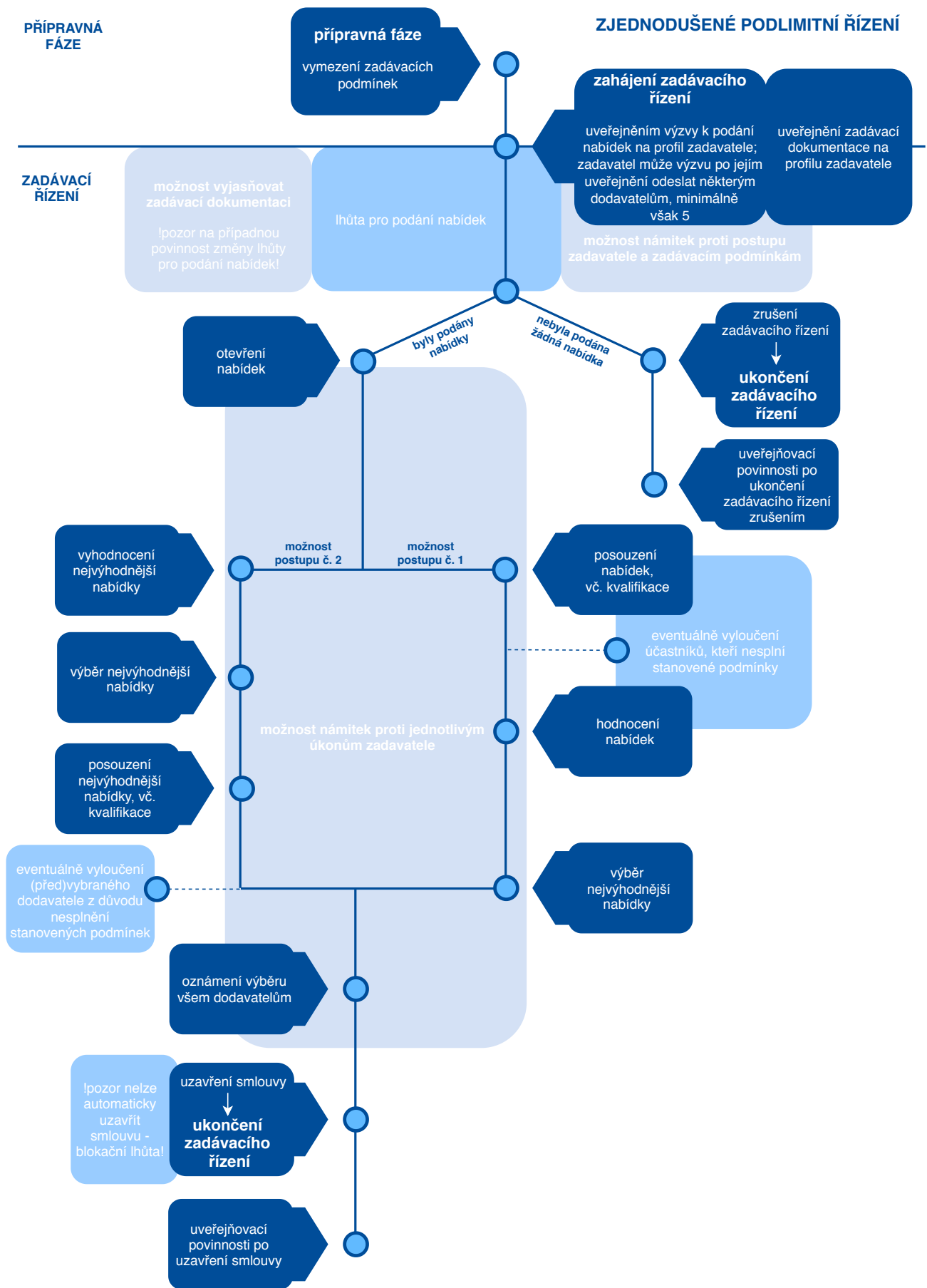
<b>minimální lhůta pro podání nabídek ve zjednodušeném podlimitním řízení</b>	počet dnů
základní lhůta (viz § 54 odst. 1 zákona)	<b>11 pracovních dnů</b>

Zadavatel je povinen mít po celou dobu běhu lhůty pro podání nabídek uveřejněnou zadávací dokumentaci na profilu zadavatele.

## **Krok 2 - 7**

Všechny navazující kroky v procesu zadávání veřejné zakázky ve zjednodušeném podlimitním řízení jsou pak shodné s postupem v otevřeném řízení, tudíž lze odkázat na již popsaný průběh zachycený výše (viz krok 2 - 7 otevřeného řízení).

Pro snadnější orientaci v průběhu zjednodušeného podlimitního řízení lze odkázat na níže uvedené grafické schéma:



## V čem je tedy zjednodušení u zjednodušeného podlimitního řízení?

Zjednodušení lze shledávat zejména v tom, že na zadavatele nejsou kladeny tak vysoké nároky, co se administrace zadávání veřejné zakázky týče. Uvedenou větu však vůbec nelze vnímat tak, že by postup zadavatele záležel na jeho libovůli. Zákon zadavateli při zadávání veřejné zakázky ve zjednodušeném podlimitním řízení neukládá tolik konkrétních pravidel a povinností, jako v případě jiných zadávacích řízení a dává mu určitou míru volnosti. **Postup zadavatele ale musí být vždy čitelný** (tedy v souladu se základními zásadami).

Volnost zadavatele při zadávání veřejné zakázky ve zjednodušeném podlimitním řízení je možno chápat tak, že zadavatel má možnost „vypůjčit“ si jasně stanovená pravidla pro nadlimitní režim (záleží na úvaze zadavatele, bude-li chtít použít některá z pravidel zákona pro nadlimitní režim), ale současně je mu dána možnost stanovit si pravidla zadávacího řízení dle vlastního uvážení. Avšak v tomto směru je potřeba zadavatele upozornit, že tato volnost pro něj znamená, že musí předem domyslet důsledky svých činů. Pravidla je potřeba stanovit tak, aby byla i v souladu se základními zásadami. Zadavatel je tedy tím, kdo v případě zjednodušeného podlimitního řízení do určité míry modeluje způsob zadávání veřejné zakázky a množství a druhy požadavků, které bude stanovovat. Zadavatel například nemusí po dodavatelích požadovat prokázání kvalifikace, či si může stanovit jiné požadavky na prokázání kvalifikace, než které upravuje zákon (závazně jsou pravidla pro kvalifikaci stanovena ve vztahu k nadlimitnímu režimu). Na oznámení o výběru nejsou kladeny tak vysoké požadavky, jako v případě oznámení o výběru dodavatele v nadlimitním režimu atd.

Zjednodušení lze rovněž chápat v té rovině, že **zadavatel nepracuje v takovém rozsahu s Věstníkem veřejných zakázek či dokonce Úředním věstníkem Evropské unie** (TEDem). Zadavatel je povinen do Věstníku veřejných zakázek odeslat „pouze“ informaci o výsledku (ukončení) zadávacího řízení,<sup>16</sup> jinak si při postupu v zadávacím řízení vystačí pouze s profilem zadavatele,<sup>17</sup> na kterém uveřejňuje potřebné informace. Na profilu zadavatel uveřejňuje jak informace související se začátkem zadávacího řízení, tak případně i s jeho ukončením; **pokud dojde k ukončení zadávacího řízení jeho zrušením, je zadavatel povinen tuto skutečnost oznámit na svém profilu do pěti pracovních dnů** od rozhodnutí o zrušení zadávacího řízení (a to uveřejněním oznámení o zrušení zjednodušeného podlimitního řízení).

**Zadavatel si dokonce může** v případě zjednodušeného podlimitního řízení **v zadávací dokumentaci předem vyhradit, že oznámení o vyloučení účastníka ze zadávacího řízení či oznámení o výběru dodavatele bude uveřejňovat na profilu zadavatele**, tzn. nemusí tyto informace přímo zasílat účastníkům zadávacího řízení, ale postačí pouze tyto dokumenty uveřejnit na profilu zadavatele (oproti povinnosti uveřejnění oznámení o zrušení zadávacího řízení se jedná o právo zadavatele, které si musí předem vyhradit). V takovém případě se tato oznámení považují za doručená dnem uveřejnění na profilu zadavatele.

Je tedy zřejmé, že zjednodušené podlimitní řízení může do určité míry představovat zjednodušení procesu zadávání veřejné zakázky, nicméně i při využití tohoto druhu zadávacího řízení musí zadavatel nad svým počínáním náležitě uvažovat a nemůže jednat bezmyšlenkovitě.

16 Při oznamování výsledku zadávacího řízení zadavatel postupuje podle § 126 zákona, ze kterého vyplývá, že zadavatel odešle oznámení o výsledku zadávacího řízení (v souladu s § 212 zákona) do 30 dnů od uzavření smlouvy.

17 Profilem zadavatele se rozumí elektronický nástroj, který umožňuje neomezený dálkový přístup a na kterém zadavatel uveřejňuje informace a dokumenty ke svým veřejným zakázkám. Povinnosti související s profilem zadavatele a jeho náležitosti jsou specifikovány v § 214 zákona a ve vyhlášce č. 168/2016 Sb., o uveřejňování formulářů pro účely zákona o zadávání veřejných zakázek a náležitostech profilu zadavatele.



## 2.1.4. A co další druhy zadávacích řízení?

Výše byly popsány druhy zadávacích řízení, které lze vnímat jako jakýsi zadavatelský základ, a v případě, kdy je zadavatel schopen řádně popsat jím poptávané plnění, by měly k uspokojení zadavatelových potřeb plnohodnotně postačovat. Situace, kdy zadavatel přesně ví, co potřebuje, ovšem nemusí nastat vždy.

Zákon předvídá také řešení situací, kdy samotná specifikace předmětu veřejné zakázky vzejde až z průběhu zadávacího řízení. Existují totiž zadávací řízení, v rámci kterých je možné, aby zadavatel s účastníky dále jednal (**jednací řízení s uveřejněním, řízení se soutěžním dialogem, řízení o inovačním partnerství**). Zákon předpokládá, že zadavatel v těchto případech zahajuje zadávací řízení s cílem, aby při jednání s účastníky našel (vyvinul) to správné, nejvýhodnější řešení schopné naplnit jeho potřeby, a případně, aby současně vyjednal co nejvýhodnější cenu za toto plnění.

Další zcela svébytnou možností pro poptávání ještě ne zcela konkrétního řešení je **soutěž o návrh**. Jedná se o postup zadavatele, který směřuje k získání jakéhosi konceptu či ideového návrhu. Může jím být zejména plán nebo projekt v oblasti územního plánování nebo architektonických, stavebních, technických a inspekčních služeb.

Nicméně v těchto případech se již jedná o druhy zadávacích řízení, jejichž provedení je poměrně komplikované a přesahují zaměření těchto informačních listů, které jsou věnovány základům zadávání. Zvládnutí těchto druhů zadávacích řízení je schopen ten, kdo má hlubší znalosti v oblasti veřejného zadávání. Pakliže to není sám zadavatel, je namíste mu doporučit, aby si v těchto případech na zadání veřejné zakázky v některém z výše jmenovaných druhů zadávacích řízení najal dodavatele – administrátora, který má relevantní zkušenosti se zadáváním složitějších veřejných zakázek.

V jistém smyslu výjimečný druh zadávacího řízení představuje i tzv. **jednací řízení bez uveřejnění**.<sup>18</sup> Při jeho aplikaci dochází z různých důvodů cíleně k omezení (vyloučení) soutěže o veřejnou zakázku. Jde v zásadě o zcela neformální, zvláštní proces zadávání veřejné zakázky, který se v podstatě blíží přímému oslovení konkrétního dodavatele. Typicky jej lze použít v případě, kdy z objektivních důvodů neexistuje hospodářská soutěž, tedy kdy reálně existuje jediná osoba (jeden dodavatel), která je schopna poskytnout, oč zadavatel žádá, případně v situacích, kdy na formalizovaný proces není z objektivních příčin (z důvodu krajně naléhavé okolnosti, kterou zadavatel nemohl předvídat a ani ji nezpůsobil) čas.<sup>19</sup> Pro použití tohoto druhu zadávacího řízení je nutné splnění velmi přísných podmínek, které zadavatel musí umět spolehlivě prokázat. Zadavatelům lze v tomto ohledu doporučit, aby využití jednacího řízení bez uveřejnění velmi pečlivě zvažovali, neboť se **jedná o výjimku z „klasického“ postupu, která je vykládána velmi přísně, a skutečnost, že byly naplněny zákonem stanovené důvody pro použití tohoto druhu zadávacího řízení, musí vždy unést a prokázat sám zadavatel, který se pro tento postup rozhodl**.

**Víte, že...?**

Existují i tzv. zvláštní postupy, prostřednictvím kterých zadavatelé mohou poptávat určitá plnění. Těmito postupy jsou rámcové dohody a dynamický nákupní systém.

<sup>18</sup> Jednací řízení bez uveřejnění je upraveno v § 63 zákona.

<sup>19</sup> I pokud jsou naplněny podmínky pro použití jednacího řízení bez uveřejnění, neznamená to bez dalšího, že by zadavatel mohl oslovit pouze jediného dodavatele. Nejednalo-li se totiž o specifické plnění, které by mohl objektivně plnit pouze určitý dodavatel, měl by zadavatel učinit poptávku u vícero dodavatelů pro zachování alespoň určité míry soutěže o veřejnou zakázku (viz rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 31. 5. 2018, sp. zn. [62 Af 125/2016](#)).

## 2.2. ZADÁVACÍ DOKUMENTACE

### 2.2.1. Je zadávací dokumentace důležitá?

V předchozím díle informačních listů byl pro větší názornost proces zadávání rozčleněn do dvou fází. Ve vztahu k první fázi bylo zdůrazněno, že v ní zadavatel definuje své potřeby, tj. vymezuje předmět veřejné zakázky, požadavky a pravidla související s průběhem zadávacího řízení. Aby následně mohlo k zadání veřejné zakázky skutečně dojít, je třeba tyto potřeby, požadavky a pravidla vyjádřit i navenek, a dát tak možnost potenciálním dodavatelům seznámit se s nimi a závázat, zda se o veřejnou zakázku budou ucházet, či nikoliv. **K zachycení skutečností relevantních pro celý průběh zadávání veřejné zakázky (a vlastně i její realizace, neboť ve hře jsou i obchodní podmínky, tedy obsah smlouvy, kterou se plnění veřejné zakázky řídí) slouží především zadávací dokumentace.** Zadávací dokumentaci lze popsat jako dokument, po jehož prostudování musí mít potenciální dodavatel jasnou představu, jaké plnění a za jakých podmínek zadavatel poptává a zda je on sám způsobilý (kvalifikovaný), aby se mohl zadávacího řízení zúčastnit. Z toho plyne, že **zadávací dokumentace je v procesu zadávání stěžejním dokumentem, jehož zpracování nesmí zadavatel ani trochu podcenit.** Vždy musí myslet zejména na respektování základních zásad zadávání, tj. zásady transparentnosti, zákazu diskriminace, rovného zacházení a přiměřenosti; tyto zásady jsou zakotveny v § 6 zákona a současně se promítají i do jednotlivých dalších ustanovení zákona.

#### **Příklad z praxe:**

*Jako příklad netransparentní zadávací dokumentace lze uvést situaci, kdy určitou zadávací podmínku či požadavek zadavatele lze vykládat více různými způsoby:*

*Zadavatel v rámci technických parametrů poptávaného zařízení stanovil v zadávací dokumentaci dva různé požadavky týkající se totožného parametru – hmotnosti zařízení. V technické zprávě uvedl požadavek na hmotnost „120 kg“. V jiném dokumentu – soupisu prací požadavek specifikoval odlišně, a to, že hmotnost zařízení má být „cca 120 kg“. Zadávací dokumentace tedy obsahovala dva různé údaje o tom, jakou hmotnost má poptávané zařízení mít. Zadávací dokumentace s takto specifikovanou podmínkou byla Úřadem posouzena jako rozporná se zásadou transparentnosti. Proč? Odpověď je poměrně zřejmá. Zadavatel ve vztahu k požadavku na hmotnost zařízení uvedl dva rozdílné údaje. Měli dodavatelé povinnost nabízet zařízení o hmotnosti 120 kg, nebo měli určitou volnost ve vztahu k hmotnosti nabízeného plnění? Požadavek na hmotnost zadavatel nevyjádřil jednoznačně v podrobnostech nezbytných pro účast dodavatele v zadávacím řízení.<sup>20</sup>*

<sup>20</sup> Viz například rozhodnutí Úřadu ze dne 19. 1. 2018, č. j. [ÚOHS-S0450/2017/VZ-01942/2018/513/JLl](#).

Při zpracování zadávací dokumentace **zadavatel musí vždy myslet na to, že odpovědnost za správnost a úplnost zadávací dokumentace je výlučně na něm** (jak plyne z § 36 odst. 3 zákona). V praxi to znamená následující. Zadavatel například, aniž by si to uvědomil, stanoví v zadávací dokumentaci podmínku či požadavek, který objektivně umožňuje dvojí výklad (viz uváděný příklad výše). Následně obdrží nabídku dodavatele, který ze dvou možných výkladů zvolil ten, který zadavatel při tvorbě zadávací dokumentace nezamýšlel. V takové situaci zadavatel nemůže přistoupit k vyloučení účastníka ze zadávacího řízení pro nesplnění zadávacích podmínek, nemůže jej tedy „trestat“ za situaci, kterou sám stanovením nejasných zadávacích podmínek způsobil. Totéž platí v situaci, kdy zadavatel v zadávací dokumentaci určitý požadavek definuje způsobem, který (aniž by si to zadavatel třeba i uvědomil) přesně nevyjadřuje jeho potřeby, tj. požadavek nevyomezí dostatečně podrobně, což může vést k tomu, že jej dodavatelé pochopí jinak, než jak zadavatel ve skutečnosti zamýšlel. Pokud pak zadavatel obdrží nabídku splňující požadavek uvedený v zadávací dokumentaci (ale nesplňuje přesně potřebu zadavatele, která však nebyla v zadávací dokumentaci dostatečně vyjádřena), nemůže účastníka, jenž takovou nabídku podal, vyloučit ze zadávacího řízení. Jinými slovy, případné nedostatky zadávací dokumentace nemohou jít k tíži účastníků řízení.<sup>21</sup>

Je nutno připomenout, že případné nedostatky zadávací dokumentace lze sice v určitých případech dodatečně napravit, Úřad se však ve své praxi často setkává s případy, kdy je nesoulad zadávací dokumentace se zákonem zjištěn až po podání nabídek, a v takové situaci již nepřichází v úvahu jiné nápravné opatření, než zrušení celého zadávacího řízení.



Podle § 28 odst. 1 písm. b) zákona jsou součástí zadávací dokumentace i všechny formuláře uveřejňované k zadávacím řízením ve Věstníku veřejných zakázek a v Úředním věstníku Evropské unie, stejně jako všechny výzvy uvedené v příloze č. 6 zákona (například i výzvy, které byly výše zmíněny v souvislosti se způsobem podávání nabídek v užším řízení či výzva, kterou se zahajuje zjednodušené podlimitní řízení).

## 2.2.2. Co MUSÍ zadávací dokumentace obsahovat?

Jelikož je zadávací dokumentace významným zdrojem informací ve vztahu k dané veřejné zakázce, stanovuje zákonodárce určité minimum, které musí obsahovat. Aby se dodavatelé dozvěděli vše, co k případnému podání nabídky do zadávacího řízení potřebují, musí zadávací dokumentace obsahovat informace minimálně o následujících skutečnostech:

<sup>21</sup> Viz například rozhodnutí Úřadu ze dne 12. 7. 2018, č. j. [ÚOHS-S0180/2018/VZ-20490/2018/522/PKř](#): „(...) samotné posouzení splnění podmínek účasti v zadávacím řízení navazuje především na precizní zpracování zadávací dokumentace a zadavatel, který odpovídá za správnost a úplnost zadávací dokumentace, ji musí s ohledem na dodržení zásady transparentnosti formulovat takovým způsobem, aby byl její výklad co do požadavků zadavatele a povinností uchazečů jednoznačný a nepochybnitelný. V situaci, kdy zadavatel těmto svým povinnostem ne zcela dostojí, nelze případné nejasnosti vykládat k tíži dodavatele. Jinými slovy, účelem zadávací dokumentace je formulovat zadávací podmínky tak, aby co nejpřesněji vyjadřovaly potřeby zadavatele. Jestliže zadavatel tyto potřeby neimplementuje, případně je vymezí nedostatečně, nemůže se spoléhat na to, že dodavatelé zvažující účast v zadávacím řízení takové implicitní požadavky zadavatele identifikují, resp. pochopí všichni obdobně a podle toho připraví své nabídky. Je to tedy pouze a jedině zadavatel, kdo se musí vyvarovat nejednoznačnosti zadávací dokumentace, kdy tato nemůže jít nikdy k tíži účastníka zadávacího řízení. Uvedený předpoklad je v zákoně vyjádřen zejména v ust. § 36 odst. 3 zákona (...), či například rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 6. 6. 2013, sp. zn. [62 Af 41/2012](#): „Zadávací dokumentace tedy musí uchazečům sloužit coby dostatečně konkrétní, jasný, jednoznačný a srozumitelný zdroj informací o tom, jak mají zpracovat své nabídky, přitom důsledky nejasností a dvojznačnosti musí jít k tíži zadavatele, nikoli uchazeče. Za situace, kdy text zadávací dokumentace za použití shora uvedených argumentů nevylučuje ani výklad zastávaný žalovaným (a zadavatelem), ani výklad zastávaný žalobcem, není třeba se z pohledu přezkumu postupu žalovaného k některému z obou takových výkladů „za každou cenu“ přiklonit. Podstatné je, že oba tyto výklady objektivně mohou přicházet v úvahu, a tedy že zadávací dokumentace připouští rozdílné výklady – oba racionální, logické a možné, nikoli nevěrohodné a absurdní. Pokud přitom objektivně existuje více možných výkladů týkajících se otázky, jak má být nabídka konstruována, tu tedy ohledně sankce ve vztahu k neposkytnutí Podpůrných služeb, pak nemůže taková interpretační nejistota stíhat žádného z uchazečů, ale zadavatele samotného.“

- **Identifikace zadavatele**
- **Adresa profilu zadavatele, na které je zadávací dokumentace umístěna**  
*tato informace se uvádí v dokumentech, kterými se zahajuje zadávací řízení (tj. v oznámeních o zahájení zadávacího řízení, výzvách k podání nabídek apod. – viz § 96 odst. 3 zákona)*
- **Předmět veřejné zakázky**  
*podrobná specifikace plnění, které zadavatel požaduje*
- **Požadavky na prokázání kvalifikace**  
*vymezení toho, jaké dodavatele bude zadavatel považovat za způsobilé pro realizaci veřejné zakázky, a způsobu, jakým mají dodavatelé svou způsobilost prokázat*
- **Lhůta pro podání nabídek**
- **Způsob podání nabídek**
- **Pravidla pro hodnocení nabídek**



Povinné obsahové náležitosti zadávací dokumentace se mohou lišit v závislosti na zvoleném druhu zadávacího řízení nebo režimu veřejné zakázky; konkrétní požadavky stanoví zákon; zadavatel tedy musí vždy reflektovat autentické znění zákona ve vztahu k jím zvolenému druhu zadávacího řízení.

### 2.2.3. Co JE VHODNÉ zahrnout do zadávací dokumentace?

Kromě povinných náležitostí zadávací dokumentace, tj. těch, které jsou nezbytné pro dodavatele, aby mohli posoudit, zda mají o veřejnou zakázku zájem a aby mohli zpracovat své nabídky, může zadavatel v zadávací dokumentaci uvést i další podmínky. Ty se mohou vztahovat jak k průběhu zadávacího řízení, tak k vlastní realizaci veřejné zakázky. Příkladem takové „nepovinné“ podmínky vztahující se k průběhu zadávacího řízení může být stanovení postupu, který bude zadavatel aplikovat v případě, kdy v rámci hodnocení nabídek obdrží více nabídek stejný výsledný počet bodů. Pokud by zadavatel postup pro takovou situaci nestanovil, může dojít k situaci, že bude muset zadávací řízení zrušit. Dalším příkladem „nepovinné“ podmínky může být stanovení finančního limitu pro maximální přípustnou částku za nabízené plnění (tím se i zadavatel může vyvarovat riziku, že podané nabídky jej vyšší nabídkové ceny nemile zaskočí, jelikož budou dražší, než předpokládal) apod.

Dále je vhodné, aby zadávací dokumentace obsahovala obchodní (smluvní) podmínky týkající se vlastní realizace veřejné zakázky. Zadavatel je může stanovit jako pouhý výčet jednotlivých podmínek či pravidel. Vhodnější však je, aby součástí zadávací dokumentace byl návrh smlouvy, který bude obsahovat veškeré podmínky plnění a který bude pro dodavatele závazný. Pokud by tak zadavatel neučinil a v zadávací dokumentaci stanovil pouze několik nezbytných obchodních podmínek s tím, že návrh smlouvy mají zpracovat účastníci zadávacího řízení, vystavuje se riziku, že obdrží nabídky, které sice budou splňovat všechny podmínky a požadavky, které si zadavatel výslovně vymínil v zadávací dokumentaci, avšak současně mohou obsahovat i další podmínky plnění, které zadavateli nebudou vyhovovat. Pokud by však některá z takových nabídek byla vyhodnocena jako nejvýhodnější, musel by ji zadavatel akceptovat a s účastníkem, který ji podal, uzavřít smlouvu ve znění, v jakém byla podána v nabídce, tj. včetně jemu nevyhovujících smluvních ustanovení.

## 2.2.4. Kam s ní? Na profil zadavatele!

Oficiálním místem pro zadavatele, na němž se uveřejňují důležité informace o veřejných zakázkách, je profil zadavatele. Jedná se o elektronický nástroj umožňující neomezený dálkový přístup. Každý zadavatel musí mít svůj vlastní profil, na němž uveřejňuje informace ke všem jím zadávaným veřejným zakázkám. Zadavatel není oprávněn k uveřejnění informací o veřejných zakázkách využívat současně více profilů, které jsou ve Věstníku veřejných zakázek označeny jako aktivní.<sup>22</sup> A právě **na profilu zadavatele musí být při zahájení zadávacího řízení uveřejněna i zadávací dokumentace** (viz § 28 a § 96 zákona), jelikož ve vztahu k zadávacím řízením platí, že zadávací dokumentace musí být na profilu zadavatele uveřejněna **ode dne uveřejnění oznámení o zahájení zadávacího řízení** (viz například informace k otevřenému a užšímu řízení) **nebo ode dne uveřejnění výzvy k podání nabídek** (viz například informace ke zjednodušenému podlimitnímu řízení), a to **nejméně do konce lhůty pro podání nabídek**.<sup>23</sup>

V případech, kdy určitou část zadávací dokumentace nelze na profilu zadavatele ze zákonem předvídaných důvodů uveřejnit [jde například o nutnost zajistit ochranu informací důvěrné povahy dle § 36 odst. 8 zákona, dále jde o důvody dle § 211 odst. 3 písm. a), b), d) zákona], musí zadavatel příslušné dokumenty dodatelům zpřístupnit jiným vhodným způsobem, tj. osobně je předat či odeslat. Jak bylo zmíněno i v předchozí kapitole tohoto dílu informačních listů týkající se druhů zadávacích řízení, (ne)možnost zadavatele uveřejnit celou zadávací dokumentaci na profilu zadavatele může mít vliv na stanovování minimální lhůty pro podání nabídek.

## 2.2.5. Mohu zadávací dokumentaci vysvětlovat, měnit a doplňovat?

Za ideální lze samozřejmě považovat stav, kdy je zadávací dokumentace od počátku zpracována natolik kvalitně, že nevyžaduje žádné dodatečné vysvětlování či zásahy zadavatele. Zejména u veřejných zakázek se složitým předmětem plnění či u ne zcela precizně zpracované zadávací dokumentace však často dochází k tomu, že během lhůty pro podání nabídek se na zadavatele některý z dodavatelů obrátí se žádostí o vysvětlení zadávací dokumentace.

**Vysvětlením zadávací dokumentace se přitom rozumí situace, kdy zadavatel vysvětlí/objasní informaci, která již je v zadávací dokumentaci obsažena.**

Zadavatel je povinen vysvětlení na požádání dodavatele vždy poskytnout; výjimkou je případ, kdy je zadavateli žádost o vysvětlení doručena po zákonem stanovené lhůtě. V této souvislosti je třeba upozornit, že žádost o vysvětlení zadávací dokumentace, aby zadavatele stíhala povinnost na ni odpovědět, musí být zadavateli doručena nejpozději tři pracovní dny před uplynutím lhůty uvedené v § 98 odst. 1 zákona,<sup>24</sup> tzn. nejpozději tři pracovní dny před koncem lhůty, ve které je zadavateli umožněno uveřejnit vysvětlení zadávací dokumentace dle daného ustanovení zákona.

**Pokud sám zadavatel dojde k závěru, že je vhodné nějakou část zadávací dokumentace lépe vysvětlit či objasnit, může tak učinit** i bez předchozí žádosti dodavatelů.

Stručné znázornění povinností, které zadavateli zákon v souvislosti s vysvětlováním zadávací dokumentace stanovuje, obsahuje následující tabulka.

<sup>22</sup> Povinnosti související s profilem zadavatele a jeho náležitostmi jsou pak specifikovány v § 214 zákona a ve vyhlášce č. 168/2016 Sb., o uveřejňování formulářů pro účely zákona o zadávání veřejných zakázek a náležitostech profilu zadavatele.

<sup>23</sup> Skutečnost, že zadávací dokumentace musí být uveřejněna do konce lhůty pro podání nabídek, neplatí v případě jednacího řízení bez uveřejnění.

<sup>24</sup> Podle § 98 odst. 1 zákona může zadavatel zadávací dokumentaci vysvětlit, pokud takové vysvětlení, případně související dokumenty, uveřejní na profilu zadavatele nejméně pět pracovních dnů před uplynutím lhůty pro podání žádostí o účast, předběžných nabídek či nabídek nebo v případech, kdy je lhůta pro podání nabídek zkrácena podle § 57 odst. 2 písm. b) nebo § 59 odst. 5 zákona, nejméně čtyři pracovní dny před uplynutím lhůty pro podání žádostí o účast, předběžných nabídek nebo nabídek.

## Vysvětlení zadávací dokumentace (§ 98 zákona)

Iniciátor vysvětlení	Kde a kdy uveřejnit?
zadavatel	na profilu zadavatele nejméně pět pracovních dnů před uplynutím lhůty pro podání žádostí o účast, předběžných nabídek či nabídek
	na profilu zadavatele nejméně čtyři pracovní dny před uplynutím lhůty pro podání žádostí o účast, předběžných nabídek či nabídek v případech, kdy je lhůta pro podání nabídek zkrácena podle § 57 odst. 2 písm. b) zákona nebo § 59 odst. 5 zákona
dodavatel, který podal žádost o vysvětlení	na profilu zadavatele (včetně přesného znění žádosti bez identifikace tohoto dodavatele) do tří pracovních dnů od doručení žádosti



V případě, že se některé části zadávací dokumentace neuveřejňují, zpřístupňují se k nim vztahující se vysvětlení jinými způsoby než uveřejněním na profilu zadavatele (viz § 98 odst. 2 zákona).

## Změna nebo doplnění zadávací dokumentace (§ 99 zákona)

Zákon kromě vyjasnění zadávací dokumentace pracuje i s možností její změny nebo doplnění. **Zadavatel je tedy před uplynutím lhůty pro podání žádostí o účast, předběžných nabídek nebo nabídek též oprávněn provádět změny či doplnění zadávací dokumentace.** Provedení změny nebo doplnění zadávací dokumentace závisí pouze na rozhodnutí zadavatele; dodavatelé na provedení změny či doplnění nemají nárok. Jak však bylo uvedeno výše, dodavatelé se mohou na zadavatele obracet s žádostmi o vysvětlení zadávací dokumentace, které ve svém důsledku často provedení změny či doplnění zadávací dokumentace zadavatelem iniciují.

**Změnou zadávací dokumentace se přitom rozumí situace, kdy zadavatel změní informaci, která je již v zadávací dokumentaci obsažena** (například změni určité kvalitativní vlastnosti požadovaného plnění - místo betonové vodoměrné šachty bude nově požadována plastová vodoměrná šachta).

**Doplnění zadávací dokumentace znamená, že zadavatel do zadávací dokumentace doplní informaci, která v ní předtím uvedena nebyla** (například doplní, že dodávaný nábytek musí mít dekor dřeva - dub, oproti situaci před doplněním, kdy byl uveden pouze požadavek na dekor - dřevo).

Důležité je zdůraznit, že **zadavatel vždy musí brát v potaz povahu konkrétní změny či doplnění**, neboť v závislosti na ní mu zákon stanoví určité povinnosti týkající se lhůty pro podání žádostí o účast, předběžných nabídek či nabídek.

Změny a doplnění zadávací dokumentace přitom zákon rozlišuje následovně:

1. změny či doplnění zadávací dokumentace, jejichž povaha **nevyžaduje prodloužení lhůty** pro podání žádostí o účast, předběžných nabídek či nabídek,
2. změny či doplnění zadávací dokumentace, jejichž povaha **vyžaduje přiměřené prodloužení lhůty** pro podání žádostí o účast, předběžných nabídek či nabídek,<sup>25</sup>

<sup>25</sup> Pro představu lze uvést například rozhodnutí Úřadu ze dne 25. 7. 2018, č. j. [ÚOHS-S0206/2018/VZ-21785/2018/522/PKř](#), ze kterého mimo jiného vyplývá, že pokud zadavatel v průběhu zadávacího řízení v rámci vysvětlení zadávací dokumentace „upravil zadávací podmínky týkající se požadavku na kompatibilitu poptávaných datových úložišť se stávajícím prostředím zadavatele, a to tak, že



3. změny či doplnění zadávací dokumentace, které mohou rozšířit okruh možných účastníků zadávacího řízení, a v takovém případě je zadavatel **povinen prodloužit lhůtu tak, aby** od odeslání změny nebo doplnění zadávací dokumentace **činila nejméně celou svou původní délku.**<sup>26</sup>

**Při úvaze o ne/prodloužení lhůty pro podání žádostí o účast, předběžných nabídek či nabídek v souvislosti s plánovanou změnou či doplněním zadávací dokumentace musí tedy zadavatel pečlivě zvážit, jak velký vliv má samotná změna či doplnění na obsah zadávací dokumentace vůbec** (a to zejména v tom smyslu, jak náročné je pro dodavatele na takovou změnu reagovat), **a také, jaký má dopad na okruh potenciálních dodavatelů** – zda se jejím provedením nemůže rozšířit okruh možných účastníků zadávacího řízení.

Při posouzení, zda se jedná o změnu či doplnění, které vyžaduje prodloužení lhůty pro podání nabídek, žádostí o účast či předběžných nabídek, hraje velkou roli i doba, kdy změnu či doplnění zadavatel provede – je třeba rozlišovat případ, kdy zadavatel provede opravu několika položek ve výkazu výměr v situaci, kdy do konce lhůty pro podání nabídek zbývá ještě téměř celá lhůta pro podání nabídek, od případu, kdy opravu stejných položek provede v pátek v poledne, když lhůta pro podání nabídek končí následující úterý; ve druhém zmiňovaném případě by totiž dodavatelé měli pouze velmi krátkou lhůtu na seznámení se s provedenou změnou zadávací dokumentace a na její náležitě zohlednění ve svých nabídkách.

**Obecně je tedy zcela nepřijatelný postup, kdy zadavatel změní či doplní zadávací dokumentaci, aniž by však současně dodavatelům poskytl dostatek času na zohlednění dané změny či doplnění při přípravě jejich nabídek.** Hlavním smyslem lhůty pro podání nabídek (respektive lhůty pro podání žádostí o účast nebo předběžných nabídek) je totiž poskytnout všem potenciálním dodavatelům dostatek času na obeznámení se se zadávacími podmínkami, obstarání dokladů pro prokázání splnění kvalifikačních podmínek a zpracování nabídek, aby co nejlépe odpovídaly všem požadavkům zadavatele a byly co nejvíce konkurenceschopné. V případech, kdy se zadavatel po provedení změny či doplnění rozhodne lhůtu neprodloužit, musí být vždy schopen odůvodnit, proč povaha provedené změny či doplnění žádná, tj. ani přiměřená, prodloužení lhůty nevyžaduje.

Je tedy třeba, aby zadavatelé měli při provádění změn či doplnění zadávací dokumentace na paměti také zájmy dodavatelů, kteří musí být v zadavatelem stanovené lhůtě schopni se rozhodnout, zda do zadávacího řízení podají své nabídky či nikoliv, a též musí mít dostatek času své nabídky řádně připravit.

Stejně jako v případě vysvětlení zadávací dokumentace, i v tomto případě může být iniciátorem změny či doplnění sám zadavatel.

Stručné znázornění povinností, které zadavateli zákon v souvislosti s prováděním změn nebo doplnění zadávací dokumentace stanovuje, obsahuje následující tabulka.

---

*požadovaná kompatibilita nemusí být splněna pro Výkonné datové úložiště, když výslovně uvedl, že pro Výkonné datové úložiště je kompatibilita se stávajícím prostředím zadavatele „pouze“ podstatnou výhodou, aniž by současně přiměřeně prodloužil lhůtu pro podání nabídek, ačkoliv to povaha provedené úpravy zadávacích podmínek vyžadovala“, nedodržel pravidla stanovená v § 99 odst. 2 zákona.*

<sup>26</sup> Ve vztahu ke změně zadávacích podmínek způsobem, který rozšiřuje okruh možných účastníků, kdy je zadavatel povinen prodloužit lhůtu tak, aby činila nejméně celou svou původní délku, lze odkázat například na rozhodnutí Úřadu ze dne 6. 8. 2018, č. j. [ÚOHS-S0217/2018/VZ-22905/2018/533/HKu](#).



Charakter změny nebo doplnění	Povinnosti zadavatele	
	Povinnost uveřejnit změnu či doplnění	Povinnost prodloužit lhůtu pro podání nabídek, žádostí o účast, předběžných nabídek
změna nevyžaduje prodloužení lhůty pro podání nabídek, předběžných nabídek či žádostí o účast	zadavatel uveřejní nebo oznámí změnu či doplnění stejným způsobem jako zadávací podmínku, která byla změněna nebo doplněna, a to před uplynutím lhůty pro podání žádostí o účast, předběžných nabídek nebo nabídek	není
změna vyžaduje prodloužení lhůty pro podání nabídek, předběžných nabídek či žádostí o účast		povinnost prodloužit lhůtu přiměřeně povaze změny či doplnění
změna či doplnění mohou rozšířit okruh možných účastníků zadávacího řízení		povinnost prodloužit lhůtu, aby od odeslání změny nebo doplnění činila nejméně celou svou původní délku

## 2.3. KVALIFIKACE

### 2.3.1. Obecně ke kvalifikaci aneb už vím, co chci... ale od koho to chci?

Zadavatel při zadávání veřejné zakázky nevymezuje pouze předmět veřejné zakázky (tzn. požadavky na to, co mu má být dodáno), ale i požadavky na dodavatele, který mu má požadované plnění dodat. Logicky totiž zadavatel musí požadované plnění od někoho získat. Přitom platí, že zadavatel nemusí (v některých případech ani nesmí) uzavřít smlouvu na veřejnou zakázku s každým dodavatelem, který by případně byl teoreticky schopen mu poptávané plnění dodat. Právě **kvalifikace představuje institut, prostřednictvím kterého zadavatel vymezuje své požadavky na dodavatele**. Zjednodušeně řečeno jen ti dodavatelé, kteří splní zadavatelem požadovanou kvalifikaci, mohou následně (je-li jejich nabídka v rámci hodnocení vybrána jako nejvýhodnější) uzavřít smlouvu na veřejnou zakázku.

Stanovení požadavků na kvalifikaci dodavatele představuje pro zadavatele určitý nástroj pro zajištění větší míry jistoty úspěšné realizace předmětu plnění veřejné zakázky; zadavatel se tímto způsobem ujišťuje, že jeho smluvní partner bude dostatečně odborně zdatný, zkušený, disponující příslušným technickým vybavením nezbytným pro plnění svých závazků, finančně stabilní atd. (v podrobnostech viz dále).

Kvalifikaci lze také vnímat jako určité „síto“ pro výběr dodavatele, jež určuje, kteří dodavatelé se mohou ucházet o získání veřejné zakázky a kteří nikoliv.

**Na první pohled by se mohlo zdát, že zadavatel tímto „sítím“ diskriminuje některé dodavatele, protože je ze soutěže o veřejnou zakázku de facto eliminuje. Takovéto omezení okruhu dodavatelů, kteří se mohou o plnění veřejné zakázky ucházet, však není možné vždy a priori chápat jako nezákonné.** Pokud by však zadavatel svými požadavky na kvalifikaci nastavil ono „síto“ jako příliš jemné, k porušení zákona by došlo.

Je proto důležité ujasnit si, kudy vede ona hranice mezi oprávněným (zákonným) a neoprávněným (nezákonným) omezením okruhu dodavatelů způsobilých účastnit se soutěže o veřejnou zakázku. Obecně vzato, onou hranicí je přiměřenost požadované kvalifikace. To v praxi znamená, že zadavatel nesmí své požadavky vymezit způsobem, aby některé dodavatele ze soutěže vylučovaly bezdůvodně, tj. aby vylučovaly z možnosti uzavřít smlouvu na veřejnou zakázku i dodavatele, kteří by jinak byli schopní předmět veřejné zakázky řádně plnit.

Aby se zadavatel nedopouštěl bezdůvodného omezování hospodářské soutěže o veřejnou zakázku, musí **při stanovování svých požadavků na kvalifikaci pečlivě zvažovat všechny okolnosti související se zadávanou veřejnou zakázkou, zejména předmět jejího plnění**, jeho charakter, složitost, navíc **nemůže ignorovat ani aktuální situaci na relevantním trhu**.



Podobně jako v jiných fázích zadávání veřejné zakázky, platí i pro vymezování požadavků na kvalifikaci dodavatele „zlaté zadavatelské pravidlo“: **Musím vědět, co dělám a proč to dělám**. Jinými slovy řečeno, základem správného postupu zadavatele je umět každý jednotlivý požadavek na kvalifikaci dodavatele (pro případ, že bude zpochybnován) odůvodnit: proč ho požaduje, proč je pro plnění veřejné zakázky nezbytný, respektive proč nemá zájem na uzavření smlouvy s dodavatelem, který jej nesplňuje. Pokud zadavatel svůj požadavek není schopen věcně a logicky odůvodnit, je s vysokou mírou pravděpodobnosti nezákonný.

Níže bude představeno mimo jiné několik příkladů požadavků na kvalifikaci, které zdánlivě vycházejí z předmětu zadávané veřejné zakázky, ale přesto je nelze považovat za souladné se zákonem. Pro lepší názornost jsou příklady, prezentovány na tzv. technické kvalifikaci; jednotlivé druhy kvalifikace pak budou přiblíženy dále v textu.

### **Přiměřenost ve vztahu k předmětu veřejné zakázky, jeho složitosti a rozsahu**

Zadavatel musí především zvažovat přiměřenost svých požadavků na kvalifikaci ve vztahu k předmětu veřejné zakázky, jeho složitosti a rozsahu. **Zadavatel zásadně nemůže požadovat takovou kvalifikaci, která nemá vztah k poptávanému předmětu plnění, respektive ke schopnosti dodavatele takové plnění dodat.**

Pokud jde o přiměřenost ve vztahu ke složitosti a rozsahu předmětu plnění, typickým příkladem je nastavení počtu a hodnoty požadovaných referenčních zakázek (tj. obdobných zakázek jako je právě zadávaná veřejná zakázka, které dodavatel již v minulosti realizoval). Zadavatel nesmí požadovat přehnaný/neadekvátní počet referenčních zakázek s objemem plnění, který mnohonásobně převyšuje objem plnění zadávané veřejné zakázky.

#### **Praktické příklady:**

- *Pokud zadavatel poptává provedení rekonstrukce 5 km okresní silnice, jen stěží lze za přiměřený označit požadavek na doložení pěti referenčních zakázek spočívajících v rekonstrukci dálnice nebo rychlostní komunikace v délce minimálně 10 km.*
- *Pokud je poptávaným plněním zhotovení žluté fasády budovy, nesmí zadavatel požadovat od dodavatelů reference osvědčující zhotovení právě takové fasády (ve žluté barvě). Pro zadavatele je postačující, aby dodavatelé disponovali „obecně“ zkušeností se zhotovením daného typu fasády (a to klidně v jiné, například zelené barvě).*
- *Je-li předmětem plnění provedení školení zaměstnanců v oblasti IT, přičemž toto školení je prováděno v rámci projektu financovaného z fondů EU, pak požadavek na předložení reference o provedení obdobného školení, které bylo rovněž financované z fondů EU, nelze akceptovat, neboť skutečnost, z jakých zdrojů je předmět reference financován, je pro ověření způsobilosti dodavatele irelevantní.<sup>27</sup>*
- *Pokud zadavatel poptává zhotovení stavby kruhového půdorysu založené na pilotách, není v souladu se zákonem, aby požadoval předložení reference, která v sobě spojuje jak zhotovení stavby kruhového půdorysu, tak založení stavby na pilotách.<sup>28</sup>*

Nyní se jako vhodné jeví právě popsané příklady rozebrat z hlediska výše uvedených úvah – velmi rychle bude jasné, že se nejedná o žádnou nepřístupnou teorii, ale v zásadě o aplikaci „zdravého selského rozumu“.

27 Viz například rozhodnutí Úřadu ze dne 3. 11. 2015, č. j. [ÚOHS-S0588/2015/VZ-37577/2015/543/JWe](#).

28 Viz například rozhodnutí Úřadu ze dne 17. 5. 2016, č. j. [ÚOHS-S0046/2016/VZ-21352/2016/512/LVa](#).

### **Praktické příklady - vysvětlení:**

- *Dodavatel, který má provést rekonstrukci relativně krátkého úseku okresní silnice, nepotřebuje k tomu, aby tuto stavební práci řádně provedl, zkušenosti s rekonstrukcí dálnice či rychlostní komunikace. Bez velkého přemýšlení je možno říci, že, pokud už úspěšně zrekonstruoval jinou okresní silnici (respektive jakoukoli komunikaci o obdobných parametrech), prokázal, že to, co po něm zadavatel požaduje provést, zrealizovat umí. Obdobně je možno uvažovat i o počtu požadovaných referenčních zakázek. Jak zadavatel zdůvodní, že požaduje zrovna pět referenčních zakázek (klidně i „jen“ týkajících se rekonstrukce obdobných komunikací)? Opravdu je dodavatel, který v posledních pěti letech zrekonstruoval „jen“ čtyři úseky (namísto požadovaných pěti), nezpůsobilý (nezkušený) pro plnění zadávané veřejné zakázky? Ve vztahu k takovému dodavateli (o jehož zkušenostech v tomto smyslu asi nemůže být pochyb) je požadavek zadavatele na pět referenčních zakázek nepřímou diskriminační, protože jej zcela bezdůvodně vylučuje ze soutěže o danou veřejnou zakázku (reálné zdůvodnění, proč je dodavatel se čtyřmi referencemi nezpůsobilý, zatímco dodavatel s pěti už ano, si asi nelze představit).*
- *Druhý a třetí příklad má za cíl upozornit na poměrně častý nešvar pramenící z nepochopení účelu kvalifikace, respektive konkrétně požadavku na referenční zakázky. Jejich účelem není ověřit, že dodavatel už „dělal totéž, co má dělat pro mě“, ale ověřit, že má k plnění zadávané veřejné zakázky dostatečné zkušenosti a znalosti. V případě zhotovení fasády není jistě rozhodující její barva, ale technologie: zjednodušeně řečeno pokud umí dodavatel zhotovit zelenou fasádu, bude umět stejně tak dobře zhotovit (stejnou technologií) i žlutou. Obdobně v případě školení: rozhodující je, zda dodavatel umí realizovat školení v oblasti, která je předmětem zadávané veřejné zakázky, nikoli to, jakým způsobem je toto školení financováno. Zadavatel se tedy při vymezování požadavků na referenční zakázky musí vždy zamýšlet nad tím, jaké zkušenosti jsou pro dodavatele skutečně potřebné, aby do nich jen „slepě“ neopisoval své požadavky na aktuálně poptávané plnění. Takovým způsobem by se totiž opět dopouštěl diskriminace, a to těch dodavatelů, kteří jsou schopni veřejnou zakázku plnit (mají v tomto směru dostatečné zkušenosti), ale v minulosti nerealizovali úplně přesně to, co nyní zadavatel poptává.*
- *Konečně z obdobných úvah vychází i čtvrtý příklad. Zadavatel mnohdy zadává složitější plnění, u kterého je legitimní požadovat prokázání toho, že dodavatel z minulosti disponuje různými zkušenostmi. Pak je ale třeba se důkladně zamyslet nad tím, zda je odůvodnitelné, aby zadavatel trval na nabytí různých zkušeností dodavatele při plnění jedné referenční zakázky. Tato úvaha musí být založena na posouzení technické provázanosti jednotlivých zkušeností. V naznačeném případě taková provázanost dána zjevně není. V daném případě může být oprávněné, aby zadavatel požadoval jak zkušenost se stavbou kruhového půdorysu, tak zkušenost se zakládáním staveb na pilotách, ale není důvod, aby byly tyto zkušenosti nabyty v jedné referenční zakázce. Jednoduše řečeno: kdo umí založit stavbu na pilotách, umí založit stavbu jakéhokoli tvaru, a kdo umí postavit kruhovou stavbu, umí ji postavit bez ohledu na způsob jejího založení.*

**Nad přiměřeností svých požadavků se zadavatel musí** obdobným způsobem **zamýšlet** nejen ve vztahu k technické kvalifikaci (zde byl k objasnění základních principů použit příklad požadavku na předchozí zkušenosti - referenční zakázky), ale **vždy, když mu zákon dává určitý prostor pro úvahu, zda a v jaké míře bude prokázání kvalifikace od dodavatelů požadovat.**

## A co aktuální situace na trhu?

Aby toho nebylo málo, zadavatel musí při vymezování svých požadavků reflektovat i aktuální situaci na trhu.

Tímto aspektem se již před mnoha lety – též ve vztahu k požadavkům na doložení realizace referenčních zakázek – zabýval jak Úřad, tak správní soudy,<sup>29</sup> přičemž dospěly k závěru, že **diskriminační (a tedy nezákonný) je i požadavek na kvalifikaci, který sice je přiměřený předmětu poptávaného plnění, jeho rozsahu a složitosti, nicméně neodpovídá situaci na trhu**, zejména na takovém trhu, který je „nový“, respektive který se teprve „rozvíjí“ (tj. trhu, na kterém není přítomno dostatečné množství dodavatelů s relevantními referenčními zakázkami). V daném případě zadavatel stanovil požadavky na kvalifikaci, které mohl reálně splnit pouze jeden jediný dodavatel na trhu, což fakticky znamená vyloučení hospodářské soutěže o veřejnou zakázku a „zakonzervování“ daného trhu, na kterém se pak bude pohybovat (a vůbec nějakými referencemi disponovat) pouze tento jeden dodavatel. S ohledem na skutečnost, že smyslem regulace zadávání veřejných zakázek je naopak co nejširší hospodářská soutěž o veřejnou zakázku, nemůže takový postup zadavatele obstát.

V tomto smyslu může být požadavek byt i na jednu jedinou referenční zakázku diskriminační. **Vždy však bude záležet na konkrétní situaci - požadavek, který bude ve vztahu k jednomu plnění (trhu) naprosto odůvodněný, přiměřený a v souladu se zákonem, může ve vztahu k jinému plnění (trhu) vykazovat výrazně diskriminační charakter.**

Byt může právě uvedené pravidlo působit na první pohled příliš teoreticky a „odtažitě“, existuje i zde jednoduché, praktické doporučení: **zadavatel by si měl před zahájením zadávacího řízení alespoň orientačně ověřit, kolik dodavatelů pohybujících se na trhu je schopno jím požadovanou kvalifikaci vůbec splnit - a pokud zjistí, že jen značně omezený počet (nebo snad dokonce jen jeden), měl by velmi zbystřit.** V takovém případě totiž existuje významné riziko, že ono kvalifikační „síto“ nastavil příliš jemně, respektive že soutěž omezuje nad přípustnou mez.

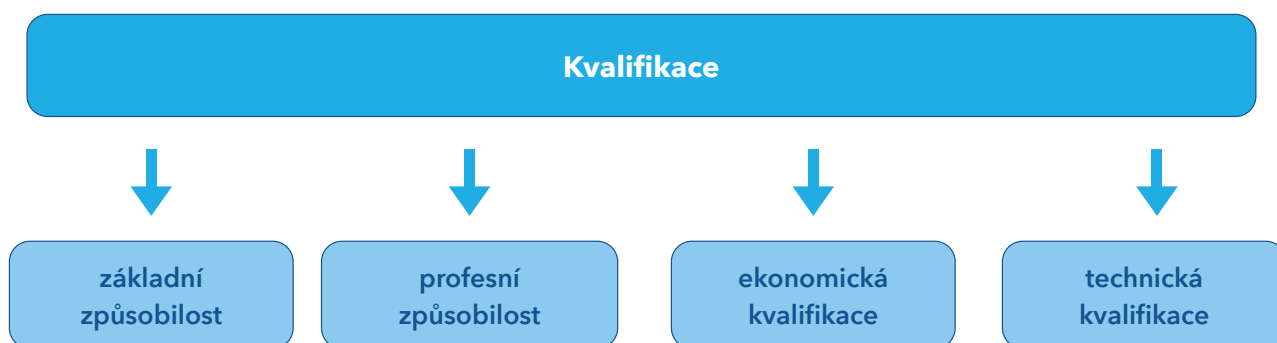


V souvislosti s požadavky na kvalifikaci pak lze jen doporučit, aby „stěžejní“ požadavky zejména na technickou kvalifikaci byly zakomponovány i do smluvních podmínek (nejčastěji do návrhu smlouvy, který předkládá zadavatel dodavatelům v rámci zadávacích podmínek). Jen tak bude mít zadavatel jistotu, že se schopnosti a zkušenosti dodavatele, které v rámci zadávacího řízení ověřoval, uplatní i při samotném plnění veřejné zakázky (což je ostatně základním smyslem institutu kvalifikace). Pokud tedy zadavatel požaduje v rámci kvalifikace například prokázat, že stavbyvedoucí disponuje určitými zkušenostmi a znalostmi, je více než vhodné, aby návrh smlouvy obsahoval závazek dodavatele, že stavbyvedoucí, kterým tyto kvalifikační požadavky prokazuje, se bude na plnění předmětu veřejné zakázky reálně podílet (v této souvislosti je třeba též myslet na příslušné smluvní sankce pro případ, že by byl tento závazek porušen). Zároveň je vhodné smluvně upravit i mechanismus řešení situace, když by se daný stavbyvedoucí na plnění z nějakého objektivního důvodu podílet nemohl; jako vhodné se v takovém případě jeví například oprávnění dodavatele nahradit jej jinou osobou, která však bude mít stejnou nebo vyšší kvalifikaci (což bude zadavateli doloženo).

29 Stěžejní rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 10. 3. 2011, č. j. [62 Ca 15/2009-71](#).

## 2.3.2. Jakou konkrétní kvalifikaci mohou jako zadavatel požadovat?

Co konkrétně tedy může chtít zadavatel po dodavateli prokázat? V tomto ohledu lze rozlišovat čtyři druhy kvalifikace, a to základní a profesní způsobilost a ekonomickou a technickou kvalifikaci.



Požadavky na základní a profesní způsobilost a způsob jejich prokázání jsou pevně stanoveny zákonem. U kritérií ekonomické a technické kvalifikace včetně stanovení jejich minimální úrovně (tedy toho, co má dodavatel vlastně prokazovat) má zadavatel větší volnost, nicméně stále platí vše, co bylo uvedeno výše, tj. že zadavatel nesmí svými nepřiměřenými požadavky na kvalifikaci bezdůvodně omezovat hospodářskou soutěž o veřejnou zakázku.

## 2.3.3. Základní způsobilost

Základní způsobilostí dodavatele je jeho schopnost účastnit se zadávacího řízení s ohledem na jeho bezúhonnost a důvěryhodnost.

Způsobilým NENÍ dodavatel, který	Doklad prokazující danou skutečnost
<ul style="list-style-type: none"><li>byl v zemi svého sídla v posledních pěti letech před zahájením zadávacího řízení pravomocně odsouzen pro trestný čin uvedený v příloze č. 3 k zákonu nebo obdobný trestný čin podle právního řádu země sídla dodavatele; k zahlazeným odsouzením se nepřihlíží</li></ul> <p><i>Poznámka</i></p> <ol style="list-style-type: none"><li>Je-li dodavatelem právnická osoba, musí podmínku splňovat tato právnická osoba a zároveň každý člen statutárního orgánu.</li><li>Je-li členem statutárního orgánu dodavatele právnická osoba, musí podmínku splňovat tato právnická osoba, každý člen statutárního orgánu této právnické osoby a osoba zastupující tuto právnickou osobu ve statutárním orgánu dodavatele.</li><li>Účastní-li se zadávacího řízení pobočka závodu zahraniční právnické osoby, musí podmínku splňovat tato právnická osoba a vedoucí pobočky závodu.</li><li>Účastní-li se zadávacího řízení pobočka závodu české právnické osoby, musí podmínku splňovat osoby uvedené v bodech 1) a 2) výše a vedoucí pobočky závodu.</li></ol>	výpis z evidence Rejstříku trestů

<ul style="list-style-type: none"> <li>• má v České republice nebo v zemi svého sídla v evidenci daní zachycen splatný daňový nedoplatek</li> </ul>	<p>potvrzení příslušného finančního úřadu</p> <p>pisemné čestné prohlášení ve vztahu ke spotřební dani</p>
<ul style="list-style-type: none"> <li>• má v České republice nebo v zemi svého sídla splatný nedoplatek na pojistném nebo na penále na veřejné zdravotní pojištění</li> </ul>	<p>pisemné čestné prohlášení</p>
<ul style="list-style-type: none"> <li>• má v České republice nebo v zemi svého sídla splatný nedoplatek na pojistném nebo na penále na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti</li> </ul>	<p>potvrzení příslušné okresní správy sociálního zabezpečení</p>
<ul style="list-style-type: none"> <li>• je v likvidaci, proti němuž bylo vydáno rozhodnutí o úpadku, vůči němuž byla nařízena nucená správa podle jiného právního předpisu nebo v obdobné situaci podle právního řádu země sídla dodavatele</li> </ul>	<p>výpis z obchodního rejstříku nebo písemné čestné prohlášení v případě, že dodavatel není v obchodním rejstříku zapsán</p>

Co když dodavatel nesplní podmínky základní způsobilosti? Má zadavatel povinnost takového dodavatele, pokud by se měl stát vybraným dodavatelem, vyloučit? V zásadě ano, neplatí to však bez výjimky. Zákonná úprava<sup>30</sup> umožňuje ve velmi specifickém případě prominout nesplnění podmínky základní způsobilosti. Jedná se o situaci, kdy budou zároveň naplněny obě níže uvedené podmínky.



**1. Vyloučení účastníka řízení by znemožnilo zadání veřejné zakázky v daném zadávacím řízení.**

Typicky zadávací řízení, ve kterém byla podána pouze nabídka jednoho účastníka, případně byli ostatní účastníci ze zadávacího řízení vyloučeni.



**2. Naléhavý veřejný zájem, zejména veřejné zdraví nebo ochrana životního prostředí, jež vyžaduje plnění veřejné zakázky.**

Zde je důležité zvážení naléhavosti veřejného zájmu i ve vztahu k tomu, která část základní způsobilosti nebyla prokázána a v jakém rozsahu. Také je nutné přihlídnout k rozsahu případných škod, které by mohly vzniknout, pokud by veřejná zakázka nebyla zadána.

Zadavatel si však musí uvědomit, že využije-li této možnosti, je povinen prokázat existenci druhé podmínky (naléhavého veřejného zájmu), na základě které nevyločil dodavatele nesplňujícího podmínky základní způsobilosti.

### 2.3.4. Profesní způsobilost

Pomocí požadavků na prokázání splnění profesní způsobilosti zadavatel ověřuje doklady a informace, které se vztahují k veřejnoprávnímu oprávnění dodavatele vykonávat činnost, která je předmětem plnění zadávané veřejné zakázky.

<sup>30</sup> Viz § 75 odst. 2 zákona.



### Povinný požadavek (zadavatel ho musí požadovat) na prokázání splnění profesní způsobilosti

- výpis z obchodního rejstříku ve vztahu k České republice nebo jiné obdobné evidence, pokud jiný právní předpis zápis do takové evidence vyžaduje

### Nepovinné požadavky (zadavatel je může požadovat) na prokázání splnění profesní způsobilosti

- doklad o oprávnění podnikat v rozsahu odpovídajícímu předmětu veřejné zakázky, pokud jiné právní předpisy takové oprávnění vyžadují (zejména se bude jednat o doklady prokazující příslušné živnostenské oprávnění)
- doklad o členství v profesní samosprávné komoře nebo jiné profesní organizaci, je-li takové členství pro plnění veřejné zakázky na služby jinými právními předpisy vyžadováno (typicky například doklad o členství v České advokátní komoře, poptává-li zadavatel právní služby poskytované advokátem)
- doklad o odborné způsobilosti nebo o dispozici osobou, jejímž prostřednictvím odbornou způsobilost dodavatel zabezpečuje, je-li pro plnění veřejné zakázky odborná způsobilost jinými právními předpisy vyžadována



Dodavatel nemusí předkládat zadavateli povinné a nepovinné doklady vztahující se k profesní způsobilosti, pokud právní předpisy v zemi jeho sídla obdobnou profesní způsobilost nevyžadují.

Na tomto místě je vhodné zdůraznit, že **zadavatel má obecnou povinnost v zadávací dokumentaci stanovit, které údaje, doklady apod. požaduje k prokázání splnění kvalifikačních požadavků předložit**. Tato povinnost pak nepochybně platí i ve vztahu k nepovinným požadavkům na prokázání splnění profesní způsobilosti. Pokud se tedy zadavatel rozhodne požadovat po dodavateli doklad o oprávnění k podnikání, musí jednoznačně vymezit, který konkrétní doklad požaduje předložit (například dispozici, kterým konkrétním živnostenským oprávněním požaduje prokázat).<sup>31</sup> Nepostačuje v zadávacích podmínkách uvést toliko povšechný odkaz na „doklad o oprávnění k podnikání v rozsahu odpovídajícímu předmětu veřejné zakázky“.

## 2.3.5. Ekonomická kvalifikace

Pomocí požadavků na prokázání splnění ekonomické kvalifikace zadavatel ověřuje ekonomickou situaci a stabilitu dodavatele.

Kritérium ekonomické kvalifikace (nepovinné)	Doklad prokazující danou skutečnost
<ul style="list-style-type: none"><li>• celkový obrat (minimální roční obrat dodavatele za všechny tržby a výnosy) – nejdéle za tři bezprostředně předcházející účetní období</li></ul>	výkaz zisku a ztrát nebo obdobný doklad podle právního řádu země sídla dodavatele
<ul style="list-style-type: none"><li>• specifický obrat (minimální roční obrat ve vztahu k předmětu veřejné zakázky) – nejdéle za tři bezprostředně předcházející účetní období</li></ul>	

<sup>31</sup> Tím samozřejmě není dotčena možnost dodavatele následně zadavateli předložit v situaci, kdy není schopen předložit požadovaný doklad z důvodů, které mu nelze přičítat, jiný **rovnocenný** doklad.

## 2.3.6. Technická kvalifikace

Technická kvalifikace umožňuje zadavateli ověřit si, zda je dodavatel schopen plnit poptávané plnění po technické a personální stránce. Jedná se o ověření odborných schopností a zkušeností dodavatele, nezbytných k přiměřené jistotě zadavatele, že předmět veřejné zakázky bude řádně splněn.

### K prokázání kritérií technické kvalifikace zadavatel MŮŽE požadovat

- seznam stavebních prací poskytnutých za posledních pět let před zahájením zadávacího řízení včetně osvědčení objednatele o řádném poskytnutí a dokončení nejvýznamnějších z těchto prací; zadavatel může stanovit, že budou zohledněny doklady i za dobu delší než posledních pět let před zahájením zadávacího řízení, pokud je to nezbytné pro zajištění přiměřené úrovně hospodářské soutěže

*Poznámka: Rovnocenným dokladem k prokázání kritéria je zejména smlouva s objednatelem a doklad o uskutečnění plnění dodavatele.*

- seznam významných dodávek nebo významných služeb poskytnutých za poslední tři roky před zahájením zadávacího řízení včetně uvedení ceny a doby jejich poskytnutí a identifikace objednatele; zadavatel může stanovit, že budou zohledněny doklady i za dobu delší než poslední tři roky před zahájením zadávacího řízení, pokud je to nezbytné pro zajištění přiměřené úrovně hospodářské soutěže

*Poznámka: Rovnocenným dokladem k prokázání kritéria je zejména smlouva s objednatelem a doklad o uskutečnění plnění dodavatele.*

- seznam techniků nebo technických útvarů, které se budou podílet na plnění veřejné zakázky, a to zejména těch, které zajišťují kontrolu kvality nebo budou provádět stavební práce, bez ohledu, zda jde o zaměstnance dodavatele nebo osoby v jiném vztahu k dodavateli

- osvědčení o vzdělání a odborné kvalifikaci vztahující se k požadovaným dodávkám, službám nebo stavebním pracím, a to jak ve vztahu k fyzickým osobám, které mohou dodávky, služby nebo stavební práce poskytovat, tak ve vztahu k jejich vedoucím pracovníkům

- popis technického vybavení, popis opatření dodavatele k zajištění kvality nebo popis zařízení pro výzkum

- přehled o řízení dodavatelského řetězce a systému sledování dodavatelského řetězce, které dodavatel bude moci uplatnit při plnění veřejné zakázky

- provedení kontroly technické kapacity zadavatelem nebo jeho jménem příslušným úředním orgánem v zemi sídla dodavatele, a je-li to nutné, také provedení kontroly opatření týkajících se zabezpečení jakosti a výzkumu, a to vše za předpokladu, že služby, které mají být poskytnuty, jsou složité nebo jsou požadovány pro zcela zvláštní účely

- opatření v oblasti řízení z hlediska ochrany životního prostředí, která bude dodavatel schopen použít při plnění veřejné zakázky

- přehled průměrného ročního počtu zaměstnanců dodavatele nebo počtu vedoucích zaměstnanců dodavatele nebo osob v obdobném postavení za poslední tři roky

- přehled nástrojů nebo pomůcek, provozních nebo technických zařízení, které bude mít dodavatel při plnění veřejné zakázky k dispozici
- vzorky, popisy nebo fotografie výrobků určených k dodání
- doklad prokazující shodu požadovaného výrobku s požadovanou technickou normou nebo technickým dokumentem

Technická kvalifikace nabízí zadavateli nejširší okruh možných informací a dokladů, které je zadavatel oprávněn po dodavatelích požadovat. Právě technická kvalifikace je velmi úzce spojena s vlastním předmětem plnění veřejné zakázky, jelikož má zadavateli umožnit získat pro poptávané plnění dostatečně zkušeného a technicky a personálně vybaveného dodavatele. Na druhou stranu je nutno přiznat, že tento druh kvalifikace dělá zadavatelům největší problémy. Při nastavování jednotlivých kritérií technické kvalifikace dochází často ze strany zadavatele ke stanovení nepřiměřených/neadekvátních požadavků, což může vést, jak bylo popsáno výše, k bezdůvodnému omezování hospodářské soutěže. **Nezbývá proto nic jiného než opětovně a co nejdůrazněji odkázat na obecný úvod k této části a se vši vážností apelovat na zadavatele, aby jakýkoliv požadavek zejména na technickou (a obdobně i na ekonomickou) kvalifikaci vždy podrobili kritické analýze z hlediska jeho přiměřenosti.**

### 2.3.7. Čím vším mohou dodavatelé prokazovat kvalifikaci

Jak již bylo uvedeno výše, dodavatelé prokazují jednotlivé druhy kvalifikace především odpovídajícími doklady. Kromě dokladů popsaných výše, například výpisu z evidence Rejstříku trestů, výpisu z obchodního rejstříku, čestného prohlášení nebo potvrzení od příslušného úřadu, může dodavatel prokázat svoji kvalifikaci dokumenty, které nejsou tak běžné, ale jsou způsobilé prokázat kvalifikaci požadovanou zadavatelem.

Víte, že...?

Zadavatel může od dodavatele obdržet jako doklad o prokázání kvalifikace jednotné evropské osvědčení, výpis ze seznamu kvalifikovaných dodavatelů nebo certifikát vydaný v rámci systému certifikovaných dodavatelů. Jak tyto dokumenty vlastně vypadají?

#### ✓ Jednotné evropské osvědčení

Jednotné evropské osvědčení je čestné prohlášení dodavatele o prokázání jeho kvalifikace, a to i prostřednictvím jiné osoby. Nahrazuje doklady vydané orgány veřejné správy nebo třetími stranami na formuláři zpřístupněném v informačním systému e-Certis.<sup>32</sup> Osvědčení se předkládá v elektronické podobě a je možné je předložit opakovaně.

#### ✓ Výpis ze seznamu kvalifikovaných dodavatelů

Výpis ze seznamu kvalifikovaných dodavatelů nahrazuje (1) **doklady prokazující základní způsobilost** a (2) **doklady prokazující profesní způsobilost** v rozsahu, v jakém údaje ve výpisu ze seznamu kvalifikovaných dodavatelů prokazují splnění kritérií profesní způsobilosti.<sup>33</sup>

32 Dostupné na [https://ec.europa.eu/growth/single-market/public-procurement/digital/espnd\\_en](https://ec.europa.eu/growth/single-market/public-procurement/digital/espnd_en).

33 Dostupné na <http://www.isvz.cz/ISVZ/SKD/Filter.aspx?type=2>.

## ✓ Certifikát vydaný v rámci systému certifikovaných dodavatelů

Certifikát vydaný v rámci systému certifikovaných dodavatelů je certifikát, kterým prokazuje dodavatel kvalifikaci, a to v rozsahu uvedeném na certifikátu. Prostřednictvím certifikátu může dodavatel prokázat splnění nejen základní a profesní způsobilosti, ale i kritéria ekonomické a technické kvalifikace.



Dodavatel vždy dokládá k prokázání kvalifikace kopii dokladu o kvalifikaci. V případě, že zadavatel získá pochybnosti o předloženém dokladu, může požádat dodavatele o předložení originálu nebo ověřené kopie dokladu. Zadavatel tedy nemůže chtít „rovnou“ po všech účastnících zadávacího řízení všechny doklady v originále.

Co víc, nestanoví-li zadavatel v zadávacích podmínkách jinak, může dodavatel v první fázi (tj. v rámci žádosti o účast či nabídky) předložit místo dokladů dokonce i jen čestné prohlášení. Zadavatel tomu sice může výslovným požadavkem na předložení dokladů zamezit, nikdy však nemůže zabránit předložení „formalizovaného čestného prohlášení“ v podobě již zmíněného jednotného evropského osvědčení pro veřejné zakázky.

**Originály nebo ověřené kopie dokladů o kvalifikaci musí dodavatel zadavateli předložit ze zákona teprve v případě, že se stane vybraným dodavatelem.** Předkládat je však (znovu) nemusí, pokud již byly v zadávacím řízení předloženy (a to i například formou odkazu na některý z informačních systémů veřejné správy).

Originály nebo ověřené kopie dokladů o kvalifikaci musí vybraný dodavatel předložit i v případě, kdy původně předložil zadavateli (typicky v nabídce) jednotné evropské osvědčení pro veřejné zakázky – stále je třeba vycházet z toho, že jednotné evropské osvědčení je „jen“ čestným prohlášením, byť určitým způsobem formalizovaným.

Naopak není třeba již znovu dokládat skutečnosti doložené certifikátem vydaným v rámci systému certifikovaných dodavatelů (pokud certifikát neobsáhne prokázání veškeré zadavatelem požadované kvalifikace, musí dodavatel tuto chybějící část samozřejmě prokázat předložením originálů či ověřených kopií příslušných dokladů).

Konečně nelze opomenout, že **zákon stanoví i pravidlo týkající se aktuálnosti dokladů prokazujících základní způsobilost a povinně vyžadovanou profesní způsobilost - musí prokazovat splnění požadované kvalifikace nejpозději v době tří měsíců přede dnem zahájení zadávacího řízení.**

### 2.3.8. Každý dodavatel se může napravit

Dodavatel, který nesplňuje základní způsobilost (a z tohoto důvodu s ním až na výše uvedenou výjimku nemůže být uzavřena smlouva na veřejnou zakázku), se může podle výslovného ustanovení zákona (vycházejícího z evropských směrnic)<sup>34</sup> pokusit zadavateli prokázat, že přijal dostatečná nápravná opatření, čímž svoji způsobilost obnovil.<sup>35</sup>

Zadavatel se může s uplatněním tohoto institutu tzv. „self-cleaning“ setkat v podstatě ve dvou fázích zadávacího řízení:

- (a) buď si je dodavatel své nezpůsobilosti vědom a přijatá nápravná opatření bude tvrdit a dokládat již v nabídce či žádosti o účast (což bude v případě nesplnění požadavků na základní způsobilost dosti raritní; touto cestou bude dodavatel spíše předcházet vyloučení z důvodu nezpůsobilosti podle § 48 zákona),

<sup>34</sup> Viz § 76 zákona.

<sup>35</sup> Totéž ustanovení dopadá i na důvody vyloučení účastníka zadávacího řízení pro nezpůsobilost dle § 48 odst. 5 a 6 zákona – i v těchto případech se může dodavatel pokusit své vyloučení zvrátit přijetím nápravných opatření.

(b) nebo nápravná opatření uplatní při objasňování nabídky (na základě výzvy zadavatele) nebo jako důvod pro podání námitek proti svému vyloučení z účasti v zadávacím řízení (což bude v případě neprokázání základní způsobilosti pravidlem).

#### Dle zákona mohou být nápravná opatření zejména:

- uhrazení dlužných částek nebo nedoplatků
- úplná náhrada újmy způsobené spácháním trestného činu nebo pochybením
- aktivní spolupráce s orgány provádějícími vyšetřování, dozor, dohled nebo přezkum
- přijetí technických, organizačních nebo personálních preventivních opatření proti trestné činnosti nebo pochybením

Pro zadavatele je podstatné, že **na uplatnění tzv. „self-cleaning“ má dodavatel právní nárok**. To znamená, že ve chvíli, kdy dodavatel začne vůči zadavateli tvrdit a prokazovat přijetí příslušných nápravných opatření, je zadavatel povinen je řádně posoudit a rozhodnout, zda je považuje za dostatečná k obnovení způsobilosti. Zjednodušeně řečeno, zadavatel posuzuje a rozhoduje, zda se jedná o nápravná opatření, která dostatečně garantují obnovení způsobilosti dodavatele, a zda jejich provedení dodavatel prokázal či nikoliv. Pokud zadavatel dospěje k závěru, že přijaté nápravné opatření je dostatečné, není oprávněn v takovém případě vyloučit dodavatele ze zadávacího řízení, případně je povinen zrušit své předešlé rozhodnutí o vyloučení.<sup>36</sup> Každopádně jakýkoliv závěr zadavatele v tomto směru musí být řádně odůvodněn a nemůže být výsledkem zadavatelovy libovůle.

#### Příklad z praxe:

*Jednatel dodavatele byl shledán vinným ze spáchání trestného činu pletich při zadání veřejné zakázky a při veřejné soutěži podle § 257 odst. 1, 2 trestního zákoníku. Při hodnocení byla nabídka tohoto dodavatele vybrána jako nejvýhodnější. Následně však byl tento vybraný dodavatel vyloučen z účasti v zadávacím řízení, protože nesplňuje základní způsobilost. V rámci námitek pak s odkazem na institut „self-cleaning“ uvedl, že provedl nápravné opatření spočívající v odvolání odsouzeného jednatele z jeho funkce, což doložil zápisem z valné hromady a aktuálním výpisem z obchodního rejstříku.*



V případě, že je veřejná zakázka zadávána ve zjednodušeném podlimitním řízení, může dodavatel využít „self-cleaning“ pouze za situace, že zadavatel požaduje prokázání splnění podmínek základní způsobilosti a zároveň v zadávacích podmínkách možnost využití „self-cleaning“ připustil.

### 2.3.9. Co jako zadavatel mohu a co musím

Zadavatel je při stanovování požadavků na kvalifikaci zákonem do značné míry limitován. Existují však situace, kdy má zadavatel možnost volby a je čistě na jeho uvážení, zda bude požadovat prokázání kvalifikačních požadavků, a pokud ano, tak jakých. Základní rozdíl u stanovování požadavků na kvalifikaci je dán zejména použitým druhem zadávacího řízení, který se odvíjí zejména od režimu veřejné zakázky, jenž závisí (s níže popsanou výjimkou) na její předpokládané hodnotě. Jak již bylo popsáno v předchozím díle informačních listů, podle výše předpokládané hodnoty může veřejná zakázka spadat pod „režim“ veřejné zakázky malého

<sup>36</sup> Viz například rozhodnutí Úřadu ze dne 3. 11. 2017, č. j. [ÚOHS-S0361/2017/VZ-32456/2017/544/MPř.](#)

rozsahu, podlimitní režim a nadlimitní režim. Obecně lze říci, že čím vyšší je předpokládaná hodnota veřejné zakázky, tím jsou ze zákona kladeny vyšší nároky i na zadavatele co do nastavení požadavků na kvalifikaci.

Nejdříve je třeba si v této souvislosti připomenout, jaké má vlastně zadavatel možnosti, má-li zadávat podlimitní nebo nadlimitní veřejnou zakázku v zadávacím řízení.

Pro zadání veřejné zakázky v nadlimitním režimu může použít otevřené řízení, užší řízení a za splnění určitých podmínek také jednací řízení s uveřejněním, jednací řízení bez uveřejnění, řízení se soutěžním dialogem nebo řízení o inovačním partnerství.

Pro zadání veřejné zakázky v podlimitním režimu pak může použít zjednodušené podlimitní řízení a dále druhy zadávacích řízení pro nadlimitní režim. Tady je třeba uvést, že **v případě, že zadavatel sice zadává veřejnou zakázku v podlimitním režimu, ale v zadávacím řízení pro nadlimitní režim, platí pravidlo, že pro stanovení kvalifikačních požadavků se použijí podmínky stanovené pro nadlimitní režim.**

Z právě uvedeného pak vyplývá, že z hlediska stanovení kvalifikačních požadavků má smysl v nadlimitním a podlimitním režimu uvažovat pouze o dvou možnostech:

1. zadávání veřejné zakázky ve zjednodušeném podlimitním řízení,
2. zadávání veřejné zakázky v některém z druhů zadávacích řízení pro nadlimitní režim (bez ohledu na režim, v jakém je ta která zakázka zadávána).

#### **Kritéria kvalifikace při zadávání veřejné zakázky ve zjednodušeném podlimitním řízení**

- zadavateli je dána velká volnost v tom, které požadavky/kritéria kvalifikace bude požadovat po dodavatelích prokázat
- zadavatel je oprávněn po dodavatelích požadovat prokázání i jiných kritérií kvalifikace, než jaká jsou vymezena zákonem pro nadlimitní režim - základní/profesionální způsobilost, ekonomická/technická kvalifikace
- zadavatel je dokonce oprávněn vůbec nepožadovat prokázání splnění kvalifikace

V souvislosti se stanovením požadavků na kvalifikaci ve zjednodušeném podlimitním řízení je třeba zadavatele upozornit na dva důležité aspekty.

1. To, že zákon umožňuje, aby zadavatel požadoval prokázání i jiných kritérií kvalifikace, než těch, která jsou v zákoně výslovně upravena, **neznamená pro zadavatele absolutní volnost**. Stále totiž platí, že **jakýkoliv zadavatelův požadavek musí být** v souladu se základními zásadami, v tomto případě tedy především **nediskriminační a přiměřený** (v podrobnostech lze plně odkázat na obecný úvod této části).
2. Byť je zadavateli při zadávání veřejné zakázky ve zjednodušeném podlimitním řízení přiznána volnost při stanovování požadavků na kvalifikaci až do té míry, že zadavatel nemusí mít žádné požadavky na kvalifikaci, lze zadavateli jen doporučit, aby si takový případný postup náležitě promyslel. V drtivé většině případů je totiž zřejmě namístě, aby si zadavatel způsobilost (schopnosti, zkušenosti) dodavatele alespoň nějak ověřil. Přistoupí-li zadavatel k ověření, může snížit riziko, že pro realizaci veřejné zakázky vybere dodavatele, u kterého až v rámci plnění zjistí, že vlastně není schopen poskytnout plnění kvalitně, případně není schopen realizovat předmět veřejné zakázky vůbec. Přitom je třeba si uvědomit, že ve zjednodušeném podlimitním řízení lze zadat i zakázky s poměrně významnou předpokládanou hodnotou (v případě veřejné zakázky na stavební práce až do hodnoty nepřesahující 50 000 000 Kč).

## Kritéria kvalifikace při zadávání veřejné zakázky v některém z druhů zadávacích řízení pro nadlimitní režim (v otevřeném řízení, užším řízení apod.)

V tomto případě není zadavatel oprávněn požadovat prokázání jiné kvalifikace, než je stanovena zákonem (základní/profesionální způsobilost, ekonomická/technická kvalifikace)!

### POVINNÁ KRITÉRIA KVALIFIKACE

#### Základní způsobilost

#### Profesionální způsobilost v rozsahu povinného požadavku

- prokázání této části kvalifikace nemusí zadavatel požadovat v jednacím řízení bez uveřejnění

### NEPOVINNÁ KRITÉRIA KVALIFIKACE

#### Profesionální způsobilost v rozsahu nepovinných požadavků

#### Ekonomická kvalifikace

- zadavatel **není oprávněn** požadovat ekonomickou kvalifikaci v případě veřejných zakázek, jejichž předmětem jsou **architektonické, stavební, technické a inspekční služby!**

#### Technická kvalifikace

Existují rovněž veřejné zakázky, které může zadavatel zadat v tzv. zjednodušeném režimu. Pro možnost jeho využití není určující výše předpokládané hodnoty veřejné zakázky, ale předmět plnění veřejné zakázky. Blíže je o možnostech využití zjednodušeného režimu pro zadání veřejné zakázky pojednáno na konci předchozího dílu informačních listů. Z hlediska požadavků na kvalifikaci je situace v řízení pro zadání veřejné zakázky ve zjednodušeném režimu obdobná jako ve zjednodušeném podlimitním řízení.<sup>37</sup> Ve zjednodušeném režimu se však automaticky uplatní právní úprava tzv. self-cleaning“.



Pokud zadavatel zadává veřejnou zakázku malého rozsahu a nepostupuje v žádném zadávacím řízení podle zákona, nemusí po dodavatelích logicky požadovat ani prokázání kvalifikace. Platí však již několikrát zmíněné pravidlo, že zadavatel musí dodržovat základní zásady dle § 6 zákona. Tedy například když už si zadavatel nějaké požadavky na „kvalifikaci“ v rámci zadávání veřejné zakázky malého rozsahu stanoví, musí přistupovat ke všem dodavatelům stejným způsobem a posuzovat prokázání požadovaných skutečností u všech dodavatelů totožně. Je naprosto nepřijatelné, aby zadavatel v případě neprokázání dané „kvalifikace“ jednoho dodavatele vyloučil, a druhého nikoliv například s odůvodněním, že „dodavatele zná a myslí si, že to zvládne i bez prokázání kvalifikace“.



## 2.3.10. To by jeden nevěřil, co všechno je možné při prokazování kvalifikace

Jak již bylo uvedeno výše, kvalifikační požadavky představují požadavky kladené na osobu dodavatele, která zadavateli nabízí požadované plnění a uchází se o to, aby mohla toto plnění následně realizovat. Na první pohled by se tak dalo očekávat, že dodavatelé budou v zadávacím řízení požadovanou kvalifikaci prokazovat sami za sebe. Jak tomu však bývá i v běžném životě, není vždy vše tak jednoduché a stejně tak

<sup>37</sup> K tomu srovnej úpravu v § 53 odst. 4 zákona pro zjednodušené podlimitní řízení a v § 129 odst. 6 zákona pro řízení pro zadání veřejné zakázky ve zjednodušeném režimu.



tomu je i při zadávání veřejných zakázek. Běžnou praxí totiž je (zejména u složitějších plnění), že dodavatelé prokazují kvalifikaci nejenom doklady vztahujícími se k jejich osobě, ale i pomocí kvalifikace dalších osob. **Zadavatel se tedy musí připravit i na situaci, kdy například obdrží nabídku, kterou společně podává více dodavatelů a část kvalifikace prokazují společně, nebo nabídku, v rámci které si dodavatel prokázání kvalifikace „půjčí“ zkušenosti jiného dodavatele.** Uvedené situace jsou možné a zákonná úprava s nimi počítá.

### 2.3.10.1. Když na to dodavatel nestačí sám

Může tedy nastat situace, kdy si dodavatel k prokázání kvalifikace „půjčí“ schopnosti či zkušenosti jiného dodavatele (tzv. poddodavatele). K takovému postupu dodavatel přistoupí logicky zejména v případě, kdy není schopen prokázat splnění určité části kvalifikace prostřednictvím vlastních zdrojů a kapacit.

Kdo ale vlastně je poddodavatel? **Poddodavatelem je „dodavatel dodavatele“, tedy osoba, která neuzavírá smlouvu přímo se zadavatelem, ale na plnění veřejné zakázky se podílí realizací části zakázky pro dodavatele.** Dodavatel, jakožto jediný smluvní partner zadavatele, nese vůči němu odpovědnost za realizaci veřejné zakázky jako celku, tedy včetně řádného plnění svého poddodavatele. Prostřednictvím poddodavatele pak může dodavatel prokázat i část zadavatelem požadované kvalifikace, kterou sám nedisponuje.

Pokud jde o prokázání chybějící kvalifikace, je důležité uvést, že prostřednictvím poddodavatele nemůže dodavatel prokazovat všechny výše uvedené druhy kvalifikace. **Poddodavatele může dodavatel využít pouze k prokázání splnění části „nepovinné“ profesní způsobilosti** (tj. vyjma požadavku na předložení výpisu z obchodního rejstříku nebo jiné obdobné evidence) **a dále ekonomické a technické kvalifikace.**

Dále platí, že pokud této možnosti dodavatel využije, musí se poddodavatel reálně zavázat k plnění předmětu veřejné zakázky, a to v rozsahu, v jakém prokazuje chybějící kvalifikaci dodavatele. **Zadavateli tedy musí být v nabídce dodavatele předložen i příslušný písemný závazek poddodavatele k poskytování plnění.** Forma tohoto písemného závazku však není zákonem stanovena. Může se tedy jednat o jednostranný závazek ze strany poddodavatele nebo smlouvu uzavřenou mezi dodavatelem a poddodavatelem. Zároveň platí pravidlo o důležitosti obsahu závazku a nikoliv jeho formy. Lze tedy shrnout, že v případě, kdy dodavatel využije možnosti prokázat část kvalifikace prostřednictvím poddodavatele, musí dodavatel předložit zadavateli ve své nabídce výpis z obchodního rejstříku nebo jiné obdobné evidence poddodavatele, doklady prokazující splnění chybějící části kvalifikace prostřednictvím poddodavatele, doklady prokazující splnění základní způsobilosti poddodavatele a výše popsany písemný závazek.<sup>38</sup>

38 V této věci lze odkázat na poměrně přísnou judikaturu správních soudů. Například lze zmínit rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2015, č. j. [2 As 119/2015-23](#) či rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 6. 10. 2014, č. j. [62 Af 57/2013-90](#) potvrzený rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 5. 2015, č. j. [3 As 204/2014-46](#), v němž Nejvyšší správní soud mimo jiné judikoval, že „[s]ubdodavatelská smlouva proto vždy musí splňovat minimálně obecné požadavky na platnost právních úkonů. To znamená, že kromě obecných požadavků na platnost právního úkonu musí subdodavatelská smlouva být dostatečně určitá a srozumitelná. Mimo těchto minimálních požadavků je však třeba trvat také na tom, aby formulace takové smlouvy byla natolik konkrétní, že z ní bude zřejmé, jaká část kvalifikačních předpokladů bude za dodavatele prokázána prostřednictvím subdodavatele. Uvedený požadavek je dán tím, že subdodavatelská smlouva tvoří právní základ pro doplnění kvalifikace dodavatele v chybějícím rozsahu subdodavatelem.“

### **Příklad z praxe:**

*Předmětem plnění veřejné zakázky na stavební práce je celková rekonstrukce budovy základní školy včetně zateplení fasády. Zadavatel v rámci požadavků na kvalifikaci dodavatele mimo jiné stanovil, že dodavatel musí předložit osvědčení o referenční zakázce dokládající realizaci zateplení fasády ve finančním objemu minimálně jednoho milionu korun bez DPH. Vzhledem k tomu, že dodavatel příslušnou kvalifikací nedisponuje, prokazuje tuto část kvalifikace prostřednictvím poddodavatele majícího požadovanou zkušenost, přičemž součástí nabídky dodavatele je kromě požadovaných referencí od poddodavatele rovněž závazek poddodavatele (učiněný například prostřednictvím smlouvy uzavřené mezi dodavatelem a poddodavatelem), že část poptávaného plnění spočívajícího právě v zateplení fasády základní školy bude reálně provádět poddodavatel.*

Je také nezbytné uvést, že **prokazování kvalifikace prostřednictvím poddodavatelů je právem dodavatele. Toto právo může zadavatel omezit** tak, že v zadávací dokumentaci určí konkrétní významné činnosti, které jsou předmětem veřejné zakázky, přičemž požaduje, aby tyto významné činnosti byly realizovány pouze a přímo samotným dodavatelem. Zadavatel však může tento svůj požadavek uvést pouze v případě, že zadává veřejnou zakázku na stavební práce nebo služby nebo v případě veřejné zakázky na dodávky, zahrnují-li tyto dodávky umístění nebo montáž. I ve vztahu k tomuto tzv. omezení „poddodavatelského řetězce“ by měl zadavatel přistupovat obezřetně. Jedná se nepochybně o opatření limitující hospodářskou soutěž, které je sice obecně zákonem dovolené, ale jehož přiměřenost (a vůbec soulad se základními zásadami) může být vždy zpochybněna. Proto by k němu měl zadavatel přistoupit pouze v situaci, kdy je schopen jeho použití rozumným způsobem odůvodnit.

**Víte, že...?**

Dodavatel může prokázat splnění chybějící části kvalifikace i pomocí mateřské či dceřiné společnosti z koncernu, aniž by tato osoba musela být ve vztahu k dodavateli v postavení poddodavatele. Dodavatel v tomto případě nemusí předkládat písemný závazek uvedené osoby k poskytnutí plnění, neboť se skutečnost, že může s prostředky společnosti patřící do téhož koncernu disponovat, pokládá za prokázanou již na základě samotného koncernového vztahu.

### **2.3.10.2. Kvalifikace při společné účasti dodavatelů aneb ve dvou se to lépe táhne**

Jak již bylo výše uvedeno, zadavatel se může také setkat se situací, kdy se o veřejnou zakázku uchází více dodavatelů společně, tj. tito dodavatelé podají jednu společnou nabídku.

Zadavatel musí mít na paměti, že **účastní-li se dodavatelé společně zadávacího řízení, musí tito dodavatelé rovněž prokázat - každý sám za sebe! - svoji základní způsobilost a povinnou profesní způsobilost** (tj. předložit výpis z obchodního rejstříku nebo jiné obdobné evidence).

Pokud jde o zbývající kritéria kvalifikace, pak je zadavatel - pokud se rozhodne pro jejich stanovení - oprávněn stanovit bližší pravidla pro společné prokazování kvalifikace (například požadavek, aby každý z dodavatelů předložil minimálně dvě reference apod.).



Zadavatel však nikdy nesmí vyloučit povinnost každého z dodavatelů, kteří podávají společnou nabídku, prokázat splnění základní způsobilosti a profesní způsobilosti spočívající v předložení výpisu z obchodního rejstříku či jiné obdobné evidence.

Zadavatel si však musí být plně vědom, že přistoupí-li k úpravě pravidel pro společné prokazování kvalifikace, bude to s ohledem na jinak platný zákonný režim (viz níže) a na zákaz zmírňování požadavků ve vztahu k základní způsobilosti a povinné profesní způsobilosti (viz výše) znamenat zpřísnění požadavků na kvalifikaci. Bude se tedy jednat o postup, který nepochybně omezuje hospodářskou soutěž a zadavatel by měl umět racionálně zdůvodnit a obhájit, proč se k němu uchýlil.

Pokud zadavatel tato bližší pravidla nestanoví, prokazuje se kvalifikace (tj. nepovinná profesní způsobilost a ekonomická a technická kvalifikace) společně, což – zjednodušeně řečeno – znamená, že rozhodující je součet kvalifikace jednotlivých dodavatelů, kteří se účastní zadávacího řízení společně. Postačujícím tedy je prokázání splnění kvalifikace třeba jen jedním z těchto dodavatelů. Uvedené lze představit na následující situaci. Zadavatel stanoví požadavek na předložení čtyř referenčních zakázek, dodavatel podávající společnou nabídku s jiným dodavatelem může například předložit buď všechny čtyři referenční zakázky sám, nebo může každý z dodavatelů předložit po dvou referenčních zakázkách, případně jiné kombinace v počtu referenčních zakázek, ovšem musí platit, že dodavatelé předloží v součtu celkem čtyři referenční zakázky.

Výše uvedené ve vztahu k prokazování kvalifikace v případě společné účasti dodavatelů lze zjednodušeně shrnout následovně:

#### **Kvalifikace v případě společné účasti dodavatelů**

##### Kvalifikace prokazovaná samostatně

- Základní způsobilost (§ 74 zákona)
- Profesní způsobilost (§ 77 odst. 1 zákona) výpis z obchodního rejstříku ve vztahu k České republice nebo jiné obdobné evidence, pokud jiný právní předpis zápis do takové evidence vyžaduje

##### Kvalifikace prokazovaná společně

- „Zbýlá“ profesní způsobilost (§ 77 odst. 2 zákona)
- Ekonomická a technická kvalifikace (§ 78-80 zákona)

## 2.4. JAK VYBRAT TOHO NEJLEPŠÍHO

Jednou z klíčových fází zadávacího řízení je bezpochyby hodnocení nabídek. Je tomu tak proto, že právě v rámci hodnocení zadavatel (podle předem stanovených pravidel) rozhoduje, který dodavatel mu nabídl plnění nejlépe odpovídající jeho požadavkům a potřebám (popsaným v zadávacích podmínkách – viz k tomu kapitola „Předmět veřejné zakázky – co poptávám“ v předchozím díle informačních listů), tedy plnění pro zadavatele nejlepší a nejvýhodnější, a se kterým by proto měla být následně uzavřena smlouva.

Na hodnocení musí zadavatel nutně nahlížet ze dvou perspektiv: jednak (1) musí (v zadávací dokumentaci) **předem stanovit pravidla pro hodnocení nabídek**, jednak (2) musí **následně fakticky hodnocení provést, a to přesně v souladu s těmito pravidly**. V dalších částech tohoto dílu informačních listů bude pozornost věnována právě těmto aspektům.

### **Jak zajistit, aby smlouva byla uzavřena s tím nejlepším? Nejdůležitější je si všechno včas promyslet... a podrobně popsat v zadávacích podmínkách**

Zadavatel musí o hodnocení nabídek uvažovat již od samého počátku, tj. již ve chvíli, kdy se pro pořízení nějakého plnění rozhodl. Už při přípravě zadávacích podmínek, tedy ještě před vlastním zahájením zadávacího řízení by se měl zamyslet, jakým způsobem bude nabídky hodnotit.<sup>39</sup> Za tímto účelem pak **zákon zadavateli nabízí široké spektrum možností**, respektive cest, **kterými se při hodnocení nabídek vydat**.

Důležitou roli v tomto případě hraje úvaha zadavatele, jaké plnění má zájem získat. Zda je v jeho zájmu získat konkrétní (především snadno do detailu popsatelné) plnění co nejlevněji, a bude tedy hodnotit pouze cenu, případně náklady životního cyklu (což je vlastně také cena, jen v širším pojetí), nebo jsou pro něj důležitá i jiná hlediska, tedy kvalitativní aspekty nabízeného plnění, a je pro něj žádoucí, aby i úroveň splnění těchto kvalitativních vlastností byla předmětem soutěže. Tato prvotní úvaha zadavatele je naprosto zásadní pro výběr jeho postupu při hodnocení nabídek.

Již bylo uvedeno, že zadavatel má povinnost předem v zadávací dokumentaci popsat způsob, jakým bude vybrána nejvýhodnější nabídka. Co všechno to obnáší? Zjednodušeně řečeno, ze zadávací dokumentace musí být zřejmé, co zadavatel plánuje hodnotit a jakým způsobem plánuje hodnotit. Zadavatel tedy musí v zadávací dokumentaci věnovat náležitou pozornost nejen vymezení jednotlivých kritérií hodnocení, na jejichž základě bude provedeno hodnocení nabídek, ale rovněž popisu způsobu hodnocení podle těchto hodnotících kritérií.

Pokud zadavatel plánuje hodnotit nabídky podle více kritérií, pak musí vymežit vztah mezi jednotlivými hodnotícími kritérii (typicky v takovém případě stanovuje váhu jednotlivých kritérií).

<sup>39</sup> Například rozhodnutí Úřadu ze dne 7. 2. 2017, č. j. [ÚOHS-S0051/2016/VZ-04415/2017/532/KSt](#). Z rozhodovací praxe vyplývá, že je kladen důraz na řádné vymezení hodnotících kritérií v zadávací dokumentaci, aby všem potenciálním dodavatelům bylo zřejmé, jaká plnění mají nabízet, aby jejich nabídka mohla být co nejlépe hodnocena.

### **Praktický příklad vymezení vztahu mezi více hodnotícími kritérii:**

Zadavatel plánuje pořídit tiskárnu a je pro něj rozhodující cena tiskárny, náklady na tisk a rychlost tisku.

Cena tiskárny	s váhou 60 %
Náklady na tisk jedné strany	s váhou 25 %
Rychlost tisku (počet stran za jednu minutu)	s váhou 15 %

## **2.4.1. Podle čeho zadavatel může hodnotit?**

### **2.4.1.1. Nejnižší cena aneb cena je alfou a omegou**

Hodnocení nabídek podle nejnižší nabídkové ceny je z pohledu zadavatele nejjednodušším způsobem hodnocení nabídek. Pokud se totiž zadavatel rozhodne, že bude hodnotit nejnižší nabídkovou cenu, pak **celý proces hodnocení nabídek spočívá pouze ve vzájemném porovnání** nabídkových cen jednotlivých dodavatelů, respektive v **sestavení pořadí nabídek od nejlevnější po nejdražší a vybere tu nejlevnější**.

#### **VÝHODY**

- + snadný a jednoduchý popis způsobu hodnocení (jedno kritérium, žádné vzorce, poměry, složité výpočty)
- + rychlost
- + nezpochybnitelná objektivita a transparentnost (do hodnocení nevstupuje žádná vlastní úvaha zadavatele, která by mohla být zpochybněna)

#### **NEVÝHODY**

- nemožnost zohlednit aspekty kvality
- nemožnost zohlednit náklady životního cyklu (mohou vzniknout dodatečné náklady, které nejsou hodnocením zohledněny)
- není prostor pro inovace (zadavatel dostane „jen“ přesně to, co chce)

Hodnocení dle nejnižší nabídkové ceny nachází své uplatnění především v případech, kdy zadavatel „ví přesně, co chce“ a umí plnění dostatečně přesně popsat, tedy v případech, kdy je zadavatel schopen jednoznačně definovat své požadavky na kvalitu a vlastnosti předmětu plnění prostřednictvím jeho technické specifikace.

#### **VHODNÝ způsob pro:**

**Jednodušší veřejné zakázky, kde vyšší kvalita dodávky (například kancelářské potřeby, pohonné hmoty), než je standard stanovený v zadávací dokumentaci, nepřináší zadavateli žádný užitek.**



S ohledem na to, že kvalita plnění není při tomto způsobu hodnocení rozhodující, musí zadavatel věnovat zvýšenou pozornost stanovení kvalitativních standardů předmětu plnění. V tomto případě totiž platí, že zadavateli bude v nabídkách s ohledem na jejich konkurenceschopnost v zásadě nabídnuto přesně to, co odpovídá minimálnímu standardu popsanému v zadávací dokumentaci. To je také základní rozdíl oproti hodnocení „na kvalitu“ (viz k tomu dále v navazující části tohoto dílu informačních listů).

#### **Příklad z praxe:**

Zadavatel potřebuje nakoupit co nejlevněji kancelářský papír, na který je možno tisknout barevné propagační materiály. Běžný kancelářský papír o gramáži 70–80 g/m<sup>2</sup> je pro tyto účely nevhodný. Jako vhodný vyhodnotil zadavatel papír o gramáži 130 g/m<sup>2</sup>. Proto tento (minimální) požadavek na gramáž papíru stanoví jako technický parametr poptávaného plnění.

#### **Víte, že...?**

Existují zvláštní případy, kdy zadavatel nesmí hodnotit pouze na základě nejnižší nabídkové ceny (viz § 114 odst. 3 zákona).

### **2.4.1.2. Nejnižší náklady životního cyklu aneb Pořídím to za pusu, ale co ty náklady okolo?**

V praxi je běžné, že zadavatel poptává plnění, u kterého mimo pořizovacích nákladů (ceny) nejsou zanedbatelné ani další náklady spojené s jeho užíváním/provozováním. **Pro případy, kdy je vhodné zohlednit celé nákladové hledisko plnění, zákon umožňuje** zadavateli **hodnotit nabídky prostřednictvím nákladů životního cyklu.**

Co ale vlastně jsou náklady životního cyklu? **Jedná se (vždy) o nabídkovou (pořizovací) cenu a další (jiné) náklady související s předmětem veřejné zakázky od okamžiku jeho vzniku až do okamžiku ukončení jeho ekonomické životnosti,** případně náklady související s negativními dopady na životní prostředí.

#### **Náklady životního cyklu mohou být zejména:**

- **ostatní pořizovací náklady**
  - například přepravní náklady
- **náklady související s užíváním (provozem) předmětu veřejné zakázky**
  - například spotřeba energie nebo jiných zdrojů
- **náklady na údržbu**
  - například servis, čištění, náhradní díly
- **náklady spojené s koncem životnosti předmětu**
  - například recyklace, odvoz, ekologická likvidace zařízení
- **náklady způsobené dopady předmětu plnění na životní prostředí**
  - například náklady na emise skleníkových plynů nebo jiných znečišťujících látek, náklady na zmírnění změny klimatu, náklady na rekultivaci

Pokud se zadavatel rozhodne, že bude hodnotit nabídky podle nejnižších nákladů životního cyklu, pak může v některých případech postupovat obdobným způsobem jako v případě hodnocení nabídek podle nejnižší nabídkové ceny. V takovém případě **sestaví pořadí nabídek podle celkové výše nákladů životního cyklu a vybere z nich tu nejlevnější.**

Na druhou stranu je zřejmé, že **tento způsob hodnocení už je přece jenom složitější než jednoduché hodnocení podle nejnižší nabídkové ceny.** Minimálně proto, že zadavatel musí v zadávací dokumentaci mimo jiné stanovit metodu, kterou použije ke stanovení nákladů životního cyklu podle údajů, jež mu dodavatelé poskytnou v nabídkách, což nemusí být v mnoha případech zrovna lehké.

#### VÝHODY

- + zohlednění dalších nákladů souvisejících s životním cyklem předmětu plnění (vedle pořizovací ceny)
- + zohlednění dopadů na životní prostředí
- + snížení rizika neočekávaných dodatečných výdajů (na provoz, likvidaci apod.)

#### NEVÝHODY

- nemožnost zohlednit aspekty kvality
- nutnost stanovit v zadávací dokumentaci metodu pro stanovení nákladů životního cyklu

#### VHODNÝ způsob pro:

**Veřejné zakázky, u kterých typicky náklady na provoz a údržbu (například u informačních systémů, stavebních objektů), případně následné náklady spojené s ukončením životnosti/likvidací předmětu plnění, mohou tvořit významnou položku rozpočtu nebo dokonce převyšovat jeho pořizovací náklady.**

#### Příklad z praxe:

Zadavatel plánuje pro své zaměstnance postavit novou administrativní budovu. Je mu známo, že zejména následné provozní náklady stavby nejsou zanedbatelné. Zadavatel proto do očekávaných nákladů životního cyklu dané stavby může zahrnout mimo samotné ceny za stavbu též například náklady na provoz, tj. náklady na elektrickou energii, na vytápění/klimatizaci, na osvětlení apod.

Jak však bylo řečeno, musí si dopředu ujasnit, na základě jakých údajů bude tyto náklady stanovovat (tj. musí dodavatelům sdělit, jaké údaje mu mají v nabídkách poskytnout) a jakou metodou je z těchto údajů následně stanoví/vypočte.

Je též nepochybné, že mají-li mezi sebou dodavatelé soutěžit, například v tom, kdo postaví energeticky úspornější (tj. z hlediska provozních nákladů výhodnější) budovu, nemůže se v daném případě jednat o zakázku, jejímž předmětem je „jen“ její výstavba podle již detailně zpracovaného projektu, ale dodavatelé musí mít k dispozici určitý prostor pro vlastní řešení ovlivňující právě například energetickou úspornost stavby. V oblasti stavebnictví tak v zásadě jakékoli sofistikovanější hodnocení přichází v úvahu zejména tam, kde se dodavatel může reálně podílet i na rozhodování o tom, co se bude stavět (tj. staví to, co v mantinelech obecných podmínek stanovených zadavatelem sám navrhl – tzv. systém design & build).



Víte, že...?

Zadavatel může stanovit, že hodnocení bude provedeno pouze ve vztahu k určité specifické části (fázi) životního cyklu předmětu plnění.

### 2.4.1.3. Poměr cena/kvalita aneb Mohu chtít kvalitnější plnění, i když bude dražší?

**Zadavatel** samozřejmě může chtít kvalitnější plnění, i když bude dražší! V souladu s moderními trendy tak **může - kromě ceny, respektive čistě ekonomických (finančně vyjádřitelných) kritérií - při hodnocení zohledňovat též i kvalitativní aspekty poptávaného plnění.** Díky hodnocení nabídek na základě kritérií kvality se pak jednoduše může stát, že zvítězí nabídka dodavatele, který nabízí kvalitnější plnění, ačkoliv je za vyšší cenu.

**Při stanovení kvalitativních kritérií, mezi která zákon počítá i environmentální a sociální kritéria, musí brát zadavatel vždy v potaz, že tato kritéria musí být spojena s předmětem veřejné zakázky,** tedy musí mít souvislost s užitnou hodnotou plnění, a **nesmí být diskriminační a omezovat tak hospodářskou soutěž** tím, že by znevýhodňovala určitou skupinu dodavatelů či by naopak byla „na míru ušita“ konkrétnímu dodavateli.

Jak ale chápat kvalitativní, environmentální a sociální hlediska hodnotících kritérií, když zákon jednoznačně neuvádí, co se těmito hledisky rozumí? Lze na to jít logickou úvahou „od lesa“.

#### ✓ Kvalitativní hlediska v užším smyslu

Kvalitativní hlediska v užším smyslu lze chápat jako aspekty předmětu veřejné zakázky, které mohou pro zadavatele znamenat vyšší technickou, užitnou, estetickou hodnotu, respektive aspekty, u kterých lze očekávat, že jejich vyšší úroveň lépe zajistí uspokojení současných či budoucích potřeb zadavatele. Může se tedy jednat například o kvalitu zpracování, pohodlnost, výkon, jednoduchost ovládání, doplňkové funkce, délku záruky, spolehlivost, trvanlivost a další.

#### ✓ Environmentální hlediska

Environmentální hlediska představují hlediska vlivu předmětu veřejné zakázky na životní prostředí. Jak již bylo uvedeno v souvislosti s náklady životního cyklu, půjde typicky o způsob a míru využití zdrojů či zatížení životního prostředí v souvislosti s předmětem veřejné zakázky (s výrobou, přepravou, použitím, likvidací atd.), tedy například míru použití ekologicky šetrných technologií nebo materiálů, energetickou náročnost a recyklovatelnost.

#### ✓ Sociální hlediska

Sociálními hledisky se rozumí hlediska možného společenského vlivu předmětu veřejné zakázky. Typicky půjde o možnost hodnotit zapojení nějakým způsobem znevýhodněných osob při plnění zadávané veřejné zakázky, například osob zdravotně postižených, sociálně vyloučených, absolventů, starších osob, vězňů a osob se záznamem v trestním rejstříku atd.

### Co hodnotit nelze

- **skutečnosti, které s předmětem zadávané veřejné zakázky nesouvisí**
  - například zkušenosti osob podílejících se na plnění veřejné zakázky, které jsou pro plnění této konkrétní zakázky nepodstatné, neboť nemají na úroveň plnění zakázky vliv
- **smluvní podmínky, jejichž účelem je utvrzení povinností dodavatele**
  - například sankce z prodlení s plněním veřejné zakázky nebo jiné smluvní pokuty
- **platební podmínky**
  - například délku splatnosti faktur

Z výše uvedeného vyplývá, že **rozsah pojmu „kvalita plnění“ je velmi široký. Zadavatel musí** – s přihlédnutím ke svým potřebám – **sám uvážit, který aspekt plnění je pro něj natolik důležitý, že by se měl odrazit ve stanovených hodnotících kritériích.** Pokud totiž zadavatel stanoví některé kvalitativní hledisko jako hodnotící kritérium, pak mu bude nabízeno plnění (v požadovaném ohledu) ve vyšší kvalitě. Oproti tomu pokud tento aspekt uvede pouze jako technickou podmínku, pak je mu zpravidla nabídnut právě tento minimální požadovaný standard (nabízet v takovém případě vyšší standard nemá pro dodavatele smysl – žádné „body navíc“ za to nedostane).

Není neobvyklé, že zadavatel v rámci technických podmínek stanoví minimální hodnotu požadovaného kritéria a vyšší než jím stanovenou minimální hodnotu kritéria dále hodnotí v rámci příslušného hodnotícího kritéria. Že se to zdá být složité? Uvedme si jednoduché příklady.

#### **Příklady z praxe:**

(1) Jak je již výše uvedeno, zadavatel potřebuje nakoupit co nejlevněji kancelářský papír, na který je možno tisknout barevné propagační materiály. Jako vhodný vyhodnotil zadavatel papír o gramáži 130 g/m<sup>2</sup>. Tuto gramáž papíru stanoví jako minimální technický parametr poptávaného plnění. Je si však vědom, že když bude mít poptávaný papír vyšší gramáž, výsledné propagační materiály budou vypadat lépe (přičemž je ochoten si za takovou vyšší kvalitu třeba i připlatit). Zadavatel proto zvolí „gramáž papíru“ jako hodnotící kritérium, v rámci kterého bude hodnotit nabídku papíru s vyšší gramáží vyšším počtem bodů, přičemž stanovením technické podmínky na úrovni 130 g/m<sup>2</sup> si zajistil, že mu nebude nabídnuto plnění, které vůbec neodpovídá jeho požadavkům.

(2) Zadavatel má v úmyslu do školní jídelny pořídit nové chladničky. Jelikož se chce chovat jako řádný hospodář, je pro něj podstatnou vlastností energetická třída spotřebiče. V technických podmínkách tedy uvede, že požaduje minimální energetickou třídu skupiny A. Vzhledem k tomu, že na trhu jsou u chladniček k dispozici ještě vyšší třídy energetické účinnosti (typicky A+, A++ nebo A+++), které by mu přinesly ještě vyšší užitek (velkou úsporu elektrické energie), stanoví jako hodnotící kritérium „energetickou třídu spotřebiče“, v rámci kterého pak chladničky s vyšší třídou energetické účinnosti přidělí větší počet bodů v porovnání s tou, která splňuje minimální požadovanou energetickou třídu.

## VÝHODY

- + zohlednění více kritérií
- + zohlednění aspektů kvality
- + prostor pro inovace

## NEVÝHODY

- složitost popisu způsobu hodnocení (více kritérií, nutnost vyjádřit, co a jak bude hodnoceno i vztah mezi kritérii)
- vyšší pravděpodobnost zpochybnování průběhu hodnocení ze strany dodavatelů (zejména v případě subjektivních hodnotících kritérií)

### VHODNÝ způsob pro:

**Veřejné zakázky se složitějším předmětem plnění, u kterého vedle ceny hraje velkou roli i jeho kvalita; veřejné zakázky, u kterých je velmi složité, případně nemožné reálně popsat jejich kvalitativní standard (například intelektuální služby); veřejné zakázky, při jejichž plnění chce zadavatel naplňovat i širší, „strategické“ (sociální, environmentální) cíle.**



Kritéria kvality a pravidla pro hodnocení musí být v zadávací dokumentaci vymezena jasně a srozumitelně tak, aby podle nich byly nabídky porovnatelné a splnění kritérií ověřitelné.

V případě hodnocení nabídek dle kvalitativních kritérií lze rozlišit dva typy kritérií: (1) **kritéria počítatelná, tzv. „objektivní“**, a (2) **kritéria nepočítatelná, tzv. „subjektivní“**.

### ✓ Počítatelná kritéria kvality

Počítatelnými kritérii kvality se rozumí taková kritéria kvality, která **jsou matematicky (číselně) vyjádřitelná**, proto je jejich využití v praxi celkem jednoduché a ze strany zadavatelů oblíbené. Při hodnocení počítatelných kritérií kvality totiž lze postupovat v zásadě obdobným způsobem jako v případě hodnocení nejnižší nabídkové ceny, je však třeba uvést například vzorec či slovní popis, který bude obsahovat mechanismus přidělování bodů té které hodnotě nabídky.

#### **Praktický příklad popisu způsobu hodnocení podle počítatelných hodnotících kritérií:**

Vraťme se zpět k zadavateli, který si plánuje pořídit tiskárnu. Výše bylo uvedeno, že stanovil následující hodnotící kritéria: (1) „cena tiskárny“ s váhou 60 %, (2) „náklady na tisk jedné strany“ s váhou 25 % a (3) „rychlost tisku (počet stran za jednu minutu)“ s váhou 15 %.

Zadavatel při popisu způsobu hodnocení podle stanovených hodnotících kritérií může v zadávací dokumentaci uvést například:

V rámci hodnotícího kritéria „rychlost tisku“ bude hodnocena rychlost černobílého jednostranného tisku měřená v jednotkách „počet stran za minutu“. Počet obdržovaných bodů za hodnotící kritérium „rychlost tisku“ bude vypočten tak, že se poměr rychlosti tisku (počtu stran za minutu) nabízené tiskárny a tiskárny s nabízenou nejvyšší rychlostí tisku (počtu stran za minutu) vynásobí váhou příslušného kritéria, tedy podle následujícího vzorce:

$\text{počet bodů} = 15 \cdot \text{počet stran za minutu hodnocené nabídky/nejvyšší nabídnutý počet stran za minutu}$

Počet získaných bodů bude zaokrouhlen na dvě desetinná místa.

Obdobným způsobem zadavatel postupuje rovněž v případě hodnotícího kritéria „cena tiskárny“ a „náklady na tisk jedné strany“.

Závěrem pak zadavatel uvede, že celkový počet obdržených bodů se získá sečtením počtu bodů získaných v rámci jednotlivých kritérií, přičemž nejvýhodnější je nabídka, která získá nejvyšší celkový počet bodů.

**Víte, že...?**

Zadavatel může určitý počitatelný kvalitativní aspekt plnění hodnotit například jen v určitém intervalu, který je pro jeho potřeby přínosný/odpovídající, tzv. si ho „zastropovat“. K této situaci může dojít zejména tehdy, když zadavatel vyhodnotí, že určitý (vyšší) stupeň kvality pro jeho potřeby již postrádá smysl, tedy že mu (nad stanovený „strop“) kvalitnější plnění nepřináší žádnou přidanou hodnotu a za tuto vyšší kvalitu plnění již není ochoten platit.

Vhodným způsobem se tato myšlenka dá prezentovat na výše uvedeném příkladu s tiskárnou, kdy si zadavatel stanovil mimo jiné hodnotící kritérium „rychlost tisku“. Zadavatel předpokládá, že tuto novou tiskárnu bude využívat pět zaměstnanců v rámci kanceláře, proto mu záleží na tom, aby tiskárna tiskla rychle (jako technickou podmínku si může stanovit určitou minimální rychlost tisku, například 25 stran za minutu). Zadavatel si však je současně vědom, s ohledem na stávající standardní objem tisku, že od určité rychlosti tisku (dejme tomu 35 stran za minutu) už pro něj vyšší rychlost není přínosná a nechce za ni „připlácet“. V pravidlech pro hodnocení si tedy může stanovit, že k rychlosti vyšší než 35 stran za minutu nebude v rámci hodnocení přihlížet a že tedy nabízená tiskárna s rychlostí tisku 35 stran za minutu a vyšší obdrží maximální počet bodů (tj. 15 bodů).

Jako **typické příklady počitatelných kritérií kvality lze uvést například dobu realizace plnění veřejné zakázky, nejrůznější číselně vyjádřitelné technické parametry poptávaného plnění** (výkon motoru určitého stroje, světlá výška nebo brodivost terénního automobilu, maximální hodnoty rozlišení u zobrazovací techniky...), **množství (rozsah) zkušeností** klíčových členů realizačního týmu, **záruční doba**.

#### VÝHODY

- + snadný a relativně jednoduchý popis kritéria, respektive způsobu hodnocení
- + rychlost hodnocení
- + jen obtížně zpochybnitelná objektivita a transparentnost (do hodnocení vstupuje jen minimum vlastních úvah zadavatele, které by mohly být zpochybněny)

#### NEVÝHODY

- lze hodnotit jen číselně vyjádřitelné parametry

## VHODNÝ způsob pro:

**Složitější veřejné zakázky, kde je vyšší kvalita dodávky, služby či stavebních prací pro zadavatele žádoucí a současně je schopen požadovaná kritéria kvality kvantifikovat.**

### ✓ Nepočitatelná kritéria kvality

Nepočitatelná kritéria kvality jsou pak kritéria, která **nelze matematicky vyjádřit a hodnocení (míry) jejich naplnění je založeno na subjektivním názoru (tedy vlastní úvaze) každého z hodnotitelů**. Na základě tohoto pak získala mezi odbornou veřejností (ve skutečnosti ne zcela přiléhavé) označení „subjektivní“. Je však třeba připomenout, že subjektivní kritérium kvality se musí vázat k objektivním skutečnostem souvisejícím s předmětem veřejné zakázky a jeho aspekty.

Jak může naznačovat termín „subjektivní“, právě nepočitatelná kritéria kvality a pravidla pro jejich hodnocení způsobují v praxi zadavatelům největší problémy, a to již ve fázi jejich stanovení. Právě z tohoto důvodu se jim věnuje bohatá rozhodovací praxe Úřadu i soudů,<sup>40</sup> která však má jedno jediné východisko. Tím je, že nepočitatelná kritéria kvality a pravidla pro jejich hodnocení musí být v zadávací dokumentaci popsána s náležitou péčí, aby dodavatelé věděli,

- ➔ co bude zadavatel hodnotit a co musí nabízené plnění splňovat, aby obdrželo vyšší bodové hodnocení (v podstatě tedy vymezení, jaké plnění považuje za „vhodnější“), a
- ➔ jakým způsobem bude zadavatel hodnotit (stanoví mechanismus, jakým bude kvalita nabízeného plnění hodnocena dle popsaného kritéria „přeměněna“ typicky na body).

Typickým příkladem nepočitatelného kritéria kvality je hodnocení estetických vlastností či uživatelské přívětivosti. **Při použití takovýchto kritérií je třeba věnovat zvýšenou pozornost náležitému vymezení kritéria a způsobu jeho hodnocení.**<sup>41</sup>

#### Víte, že...?

Za povšimnutí stojí, že zákon konkrétní přípustné metody vyhodnocení nestanovuje. Je tedy na zadavateli, aby k nastavení metody vyhodnocení přistoupil odpovědně.

V případě subjektivních hodnotících kritérií lze stanovit metodu vyhodnocení například takto:

- ➔ prostřednictvím známkování požadovaných vlastností předmětu plnění od 1 do 5, kdy čím nižší známka, tím lepší hodnocení (1 – výborně, 2 – velmi dobře, 3 – dobře, 4 – uspokojivě, 5 – nevyhovuje),
- ➔ stupnicí hodnocení splnění požadavků zadavatele (splňuje, splňuje s výhradami, nesplňuje).

V obou případech pak zadavatel musí udělené hodnocení patřičně odůvodnit. Výhodou právě nastíněného možného způsobu hodnocení je, že při nižšímu počtu úrovní stupnice zadavatel nemá při hodnocení takový problém mezi jednotlivými nabídkami míru naplnění požadavků zadavatele rozlišovat a poměrně snadno

<sup>40</sup> Například rozhodnutí Úřadu ze dne 15. 1. 2016, č. j. [ÚOHS-S0855/2015/VZ-01921/2016/532/KSt](#) a ze dne 3. 2. 2017, č. j. [ÚOHS-S0760/2016/VZ-03609/2017/531/VNe](#), rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 26. 9. 2012, č. j. [31 Af 23/2012-40](#) nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 3. 2011, č. j. [1 Afs 8/2011 - 107](#).

<sup>41</sup> Například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2009, č. j. [2 Afs 86/2008-222](#), ve kterém je uvedeno „(...) zadávací dokumentace musí být jednoznačná, jelikož musí být zcela patrná, v jakých otázkách a jak konkrétně spolu budou jednotlivé nabídky ‚soutěžit‘. Rovněž jednotlivá dílčí kritéria a jejich hodnocení musí být natolik konkrétní, přesné a jednoznačné, aby se každému z uchazečů dostalo informací téhož materiálního obsahu a aby bylo následně zřetelně přezkoumatelné, zda zadavatel hodnotil nabídky tak, jak předeslal v zadávacích podmínkách. Nemůže tedy obstát taková zadávací dokumentace, z níž požadavky na zpracování nabídky a následně hodnotící kritéria nejsou zcela srozumitelná a jednoznačná, tj. pokud objektivně připouštějí rozdílný výklad a vzniká tak interpretační nejistota.“

pak může hodnocení spojit se slovním odůvodněním, aby tato byla ve vzájemném souladu. (Opět nezbývá než zopakovat, že stále samozřejmě platí výše uvedené, totiž že zadavatel musí v zadávacích podmínkách jednoznačně a srozumitelně vymežit, co je onou úrovní „splňuje“, respektive co bude rozhodovat, zda předmět plnění dostane známku 1, 2 nebo třeba 4).

V opačném případě, tedy za situace, kdy zadavatel bude mít v rámci hodnocení daného kritéria k dispozici stanovenou například stupnici o 100 bodech, bude pro něj náročné relevantně zdůvodnit, proč jedna nabídka obdržela například 95 a druhá jen 93 bodů.<sup>42</sup>

➔ přidělením procent například za jednotlivé (zadavatelem vymezené) vlastnosti či příslušenství, které jsou nad rámec základních požadavků zadavatele.

V tomto případě je snazší odůvodnit přidělená procenta, neboť zadavatel pouze hodnotí metodou „ano x ne“, zda je ta která (nepočitatelná) vlastnost či příslušenství nabízena (pak přidělí příslušný počet procent) či ne (pak procenta nepřidělí).

### VÝHODY

- + zohlednění více kritérií
- + zohlednění aspektů kvality
- + lze zohlednit i číselně nevyjádřitelné parametry plnění

### NEVÝHODY

- náročnější popis nepočitatelného kritéria a pravidel pro hodnocení
- je třeba podrobněji popsat průběh hodnocení, aby bylo považováno za transparentní

#### VHODNÝ způsob pro:

**Složitější veřejné zakázky, kde je pro zadavatele žádoucí vyšší kvalita parametrů plnění, které nejsou číselně vyjádřitelné.**

#### Malá VELKÁ rada pro zadavatele na závěr:

Zkuste se na pravidla pro hodnocení podívat očima dodavatele (zda pochopí, co nabídnout, aby získal co nejvíce bodů) i hodnotitele (zda bude vědět, jak má provést hodnocení). Zamyslete se, jestli jsou vymezena srozumitelně a jednoznačně.

<sup>42</sup> Viz k tomu například rozhodnutí Úřadu ze dne 10. 8. 2017, č. j. [ÚOHS-S0030/2017/VZ-23182/2017/532/MOn](#). V daném případě zadavatel stanovil mimo jiného u kritéria „Kvalita procesu realizace stavebních prací“ bodovací stupnici v rozsahu 0 až 100 bodů. Ve vztahu k provedenému hodnocení Úřad konstatoval, že musí být „[z] popisu odůvodnění počtu přidělených bodů jednotlivým nabídkám zřejmé a zpětně přezkoumatelné, z jakého důvodu některá nabídka vyhověla požadavkům zadavatele méně nebo více než nabídka jiná a proč, a na základě čeho hodnotící komise dospěla k závěru, že některá nabídka obdrží v rámci hodnoceného dílčího subjektivního kritéria právě konkrétní počet bodů“; obdobně pak rozhodnutí Úřadu ze dne 18. 9. 2017, č. j. [ÚOHS-S0302/2017/VZ-27091/2017/511/ŠKm](#).

#### 2.4.1.4. Poměr náklady životního cyklu/kvalita

V případě hodnocení nejvhodnějšího poměru nákladů životního cyklu a kvality se v podstatě jedná o obdobný způsob hodnocení jako v případě hodnocení na základě poměru cena/kvalita (který je popsán výše), avšak s tím rozdílem, že ekonomickou stránku kritéria zde nereprezentuje pouze cena plnění, ale i náklady životního cyklu.

##### VÝHODY

- + zohlednění více kritérií
- + zohlednění aspektů kvality
- + zohlednění dalších nákladů (vedle pořizovací ceny)
- + zohlednění dopadů na životní prostředí
- + prostor pro inovace

##### NEVÝHODY

- náročnější popis nepočítatelného kritéria a pravidel pro hodnocení
- nutnost stanovit v zadávací dokumentaci metodu pro stanovení nákladů životního cyklu
- složitější výpočty
- je třeba podrobněji popsat průběh hodnocení, aby bylo považováno za transparentní

##### VHODNÝ způsob pro:

**Veřejné zakázky se složitějším předmětem plnění, u kterého vedle ceny a nákladů životního cyklu hraje velkou roli i jeho kvalita; veřejné zakázky, u kterých je velmi složité, případně nemožné reálně popsat jejich kvalitativní standard (například stavba energeticky úsporné budovy); veřejné zakázky, při jejichž plnění chce zadavatel naplňovat i širší, „strategické“ (sociální, environmentální) cíle.**

##### Příklady z praxe:

(1) Opět se vraťme k zadavateli, který plánuje pořídit tiskárnu. Využívat ji bude každodenně. Důležitou roli proto pro něj hraje nejen cena tiskárny, ale také náklady na tisk a rychlost tisku. Současně si je vědom toho, že tiskárna občas bývá poruchová a servisní práce drahé. V zadávacích podmínkách si tedy například stanoví, že bude hodnotit náklady životního cyklu (tzn. cenu tiskárny, náklady na tisk jedné strany, hodinovou sazbu servisních prací) a kvalitativní kritéria „rychlost tisku (počet stran za jednu minutu)“ a „délku záruční doby“.

(2) A co náš zadavatel, který plánuje postavit pro své zaměstnance novou administrativní budovu? Ten zahrnul do očekávaných nákladů životního cyklu stavby mimo jiné náklady na provoz, tj. náklady na elektrickou energii, náklady na vytápění/klimatizaci, náklady na osvětlení apod. Jelikož je to příkladný zaměstnavatel, tak ví, že jeho zaměstnancům se bude pracovat lépe, když budou umístěni v takové budově, kde se budou po všech stránkách cítit dobře. Zadavatel proto zvolí jako kritérium kvality například dodání lepších, k lidským očím šetrnějších svítidel, oken s trojskly pro lepší odhlučnění a izolaci apod.



## 2.4.2. Nabídky mám. A co dál? (postup při hodnocení)

Hodnotit. Poté, co zadavatel obdrží nabídky, přistoupí k samotnému hodnocení nabídek, a to dle pravidel hodnocení – hodnotících kritérií a metod hodnocení, které stanovil na samém začátku zadávacího řízení a uvedl je v zadávací dokumentaci. Zjednodušeně řečeno, **k čemu se zadavatel v zadávacích podmínkách v souvislosti s hodnocením nabídek zavázal, to musí při hodnocení také striktně dodržet**. Zákon totiž odchylky od předem stanoveného způsobu hodnocení zásadně nepřipouští.



Pokud zadavatel nehodnotí jen na cenu, respektive jen počitatelná kritéria (kde by odůvodnění hodnocení mělo vyplývat v podstatě ze samotných matematických pravidel), musí hodnocení náležitě odůvodnit, aby hodnocení bylo transparentní a zpětně přezkoumatelné. Mimo jiné musí dbát, aby přidělené body a slovní odůvodnění provedeného hodnocení byly vzájemně v souladu.<sup>43</sup>

### 2.4.2.1. Sám si na hodnocení netroufáš? Nevadí, komise ti s tím poradí...

Zadavatel se může dostat do situace, kdy si není jistý, zda bude schopen sám po odborné stránce vyhodnotit, která nabídka co nejvíce naplňuje hodnotící kritéria. Opět se typicky jedná o situaci, kdy zadavatel využívá nepočitatelných hodnotících kritérií. Zákon pro tyto případy nabízí řešení. **Zadavatel může hodnocením nabídek pověřit komisi, jejíž členové provedou hodnocení místo něj**. Pro činnost komise zákon nestanovuje pravidla. I v tomto případě však platí, že komise musí v souvislosti se svou činností dodržovat základní zásady zadávání veřejných zakázek, především pak zásadu transparentnosti a přiměřenosti.

Na otázku, zda by se zadavatel tím, že hodnocením nabídek pověří komisi, nemohl zbavit odpovědnosti za zákonnost provedeného hodnocení, je jednoznačná odpověď. Nemohl. **I v případě, že se zadavatel pro ustanovení hodnotící komise rozhodne, je to stále zadavatel, kdo nese plnou odpovědnost za soulad průběhu zadávacího řízení se zákonem**, tedy i za průběh hodnocení nabídek.

Platí tedy, že veškeré úkony činěné v zadávacím řízení hodnotící komisí jsou považovány za úkony zadavatele.

### 2.4.2.2. Zadavatel nesmí zapomenout vše zaznamenat

O průběhu každého provedeného hodnocení musí zadavatel vytvořit písemnou zprávu. Pokud zadavatel hodnocení nabídek neprovádí (například z důvodu, že v zadávacím řízení zbyla pouze jedna nabídka k hodnocení), písemnou zprávu o hodnocení pořizovat nemusí.

**Zadavatel v písemné zprávě o hodnocení nabídek popíše celý svůj postup při hodnocení každé z nabídek**. Z písemné zprávy o hodnocení nabídek tak musí být jasné, co a jakým způsobem zadavatel hodnotil, aby bylo zpětně přezkoumatelné, že dodavatel, který byl hodnocený nejlépe, skutečně předložil zadavateli nabídku s nejvýhodnějšími (nejkvalitnějšími) podmínkami plnění. Všechny hodnocené skutečnosti obsažené v nabídkách jednotlivých dodavatelů zadavatel musí popsat v písemné zprávě o hodnocení nabídek srovnatelným způsobem.

<sup>43</sup> Viz k tomu například rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 10. 11. 2016, č. j. [62 Af 92/2015-85](#) nebo rozhodnutí Úřadu ze dne 10. 8. 2017, č. j. [ÚOHS-S0030/2017/VZ-23182/2017/532/MOn](#), ve kterém Úřad dospěl k závěru, že „obdobnému či zcela identickému slovnímu hodnocení u jednotlivých nabídek v konkrétním hodnotícím aspektu zadavatel přidělil různým hodnoceným nabídkám opakovaně diametrálně odlišné bodové ohodnocení.“

**Písemná zpráva zadavatele je zásadním dokumentem z hlediska přezkoumatelnosti postupu zadavatele v souvislosti s hodnocením nabídek**, proto by měl zadavatel jejímu zpracování věnovat náležitou pozornost. Co do podrobnosti informací zaznamenaných v písemné zprávě zadavatele pak platí „raději více, než méně“.



Písemná zpráva o hodnocení nabídek zpravidla (při zadávání v nadlimitním režimu) tvoří součást oznámení o výběru dodavatele, které je zadavatel povinen zaslat všem dotčeným dodavatelům.



Pokud si to zadavatel vyhradí v zadávací dokumentaci, lze hodnocení nabídek provést prostřednictvím elektronického nástroje – tzv. elektronické aukce (blíže k tomu § 119 a násl. zákona), díky které zadavatel může obdržet výhodnější parametry nabídek, tj. nejen ceny, ale i jiných číselně vyjádřitelných kritérií hodnocení. Zadavatel totiž musí dodavatelům umožnit průběžně se seznamovat s aktuálním pořadím nabídek, čímž jsou dodavatelé motivováni k předložení vylepšených aukčních hodnot, které vedou ke zlepšení jejich postavení v pořadí dodavatelů. Lze tedy shrnout, že elektronická aukce posiluje prvek soutěže mezi dodavateli.

## Slovo závěrem

Právě jste dočetli poslední stránku druhého pokračování *Stručného průvodce zadavatele světem veřejných zakázek*. Oproti úvodnímu dílu byla tato část zaměřena mnohem více prakticky, neboť jsme v ní probrali jednotlivé druhy zadávacích řízení a v rámci vybraných základních tří druhů zadávacích řízení zjednodušeně představili sled kroků, které v nich zadavatel činí. Dozvěděli jste se také o důležitosti zadávací dokumentace a o případných možnostech její úpravy. Dále byla představena kvalifikace, jaké existují druhy kvalifikace a jakým způsobem může být prokazována. Závěr tohoto dílu průvodce byl věnován hodnocení nabídek. V příštím díle stručného průvodce se detailněji podíváme na postup zadavatele po podání nabídek, způsoby ukončení zadávacího řízení a možnost obrany proti nesprávnému postupu zadavatele, včetně řízení u Úřadu.

